

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11-55-62.

Postatakarékpénztári csekk számla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1940.

XXI. évfolyam, 12. szám.

Március hó 24.

A MI HUSVÉTUNK

Európa ismét háborus husvétot él át. A hosszas kálvária, amely elé a versaillesi és trianoni szerződések állították, nem is vezethetett máshova. Ez a husvét azonban éppen úgy nem feltámadást jelképez, mint ahogy a bomba nem Alleluja, a harci kocsi nem hozsanna, s a halálos mérkőzés győléte nem szeretet.

A világ urai pedig mindkét oldalon a feltámadást hirdetik. Csakhogy ott még nem tartunk, hiába van naptár szerint husvét, az örök élet ünnepe.

Egyelőre a halál aratása készül, a jelek azt mutatják, hogy ha csoda nem történik, aligha fogja megakadályozni a józan belátás, a felébredt lelkiismeret, vagy a megértő közeledés. A Golgota szomorú állomásai következhetnek, s azokban milliók és milliók veszik vállukra a keresztet, hogy megváltói legyenek a jövő emberiség boldogulásának.

De lesznek-e? Irtózatossá nagy kérdés, amelyet a józan ész semmiféle indoka el nem dönthet, csak a szörnyű kényszer tol előtérbe, s tesz ideiglenesen szükség-szerűvé.

S ebben a feneketlen felfordulásban virradt reánk az áldott, a hiánytalan, a teljes magyar husvét, a mi magasztos tavaszi ünnepünk. Igaz, hogy fagyosabb, mint más években, mert kiméletlen és zord tél előzte meg. Igaz, hogy sok veszedelmet osztó, mert árvizeket zudít reánk. A rügyek még szenderegnek, a madárdal nem csattog, a rét nem virul, de a hívó magyar szív melege szeretetet áraszt, s a bizó magyar lélek hisz az örök életet biztosító feltámadásban.

Mert van magyar husvét akkor is, ha a világ eresztékeit a jégkorszak irtózatossá tömbjei feszegetik is. Van magyar husvét akkor is, ha idegen földeket a vizözön győléte borított el, légköröket a leszámolás köde homályosít, s az oceánok és hegyóriások mélyéből halálhozó láva tör elő.

Van magyar husvét, mert van magyar egyetértés, szeretet, összefogás és egység. S mert van magyar husvét, lesz magyar feltámadás is.

Azért azonban nemcsak ünnepeknünk kell, hanem dolgoznunk is. Abban nemcsak hinnünk kell, de áldozatot is kell hoznunk érte. Elő kell készítenünk a válságos

helyzet minden megpróbáltatásának megértésével és legyűrésével, minden szenvedésnek kiállításával.

Mert mi okozói nem vagyunk annak, s nem is okolunk senkit érte, hogy Európa ezidei husvétja annyira távol esik ismét a szeretet, a megértés és az emberi boldogulás igazi útjától és céljától. De tanulságait levonni törekszünk

az igazi husvét hitében és szellemében, amely az igazság végső győzelmét jelenti minden szenvedésen és kálvárián át. S ha levontuk ezt a tanulságot, megvalósítani is törekszünk a saját bensőnkben, társadalmunkban és háttaraink között.

Igenis, van magyar husvét a mi lelkünk akaratában, szívünk melegében, karunk erejében. Van magyar husvét a magyar falvak kis templomaiban, apró házaiban,

életadó mezői méhében. S ez a husvét nem a csüggedés lankadságát, még kevésbé a tetterő halálát jelenti, hanem az élniakarás orgonás himnuszát, hogy soha el nem mulhat az a nemzet, amely hitét a Krisztus keresztjéből, erejét a magyar földből, önértetét az ősök tiszteletéből s önbizalmát a saját munkájából meríti.

Nekünk van husvétunk, s lesz feltámadásunk is, csak ünnepejünk tiszta szívvel és nyugodtan.

Több mint nyolcszáz felvidéki községben megalakult a Magyar Élet Pártja

Kassán a miniszterelnök mondott zászlóbontó beszédet

A visszacsatolt Felvidék ötnegyedeven át megtartotta a cseh elnyomás évtizedei alatt bevált, egységre nevelő politikai szervezetét, az *Egyesült Magyar Pártot*, amely ébrentartotta és megszervezte a felvidéki magyarság erőit, eltávolította a társadalmi és vagyoni korlátokat a közös kisebbségi sorsra kárthatott magyarok közt és minden cseh erőszájtés és erőszak ellenére átmentette a keserves esztendőknél a felvidéki magyarságot...

A felszabadult Felvidék itthon elöltött második márciusának idusán az *Egyesült Magyar Párt* megszűntette munkásságát és átadta helyét az országos politikai szerveknek, beolvadva a *Magyar Élet Pártjába*, amelybe vezetői és tagjai is beléptek. A MÉP nagy érdeklődés és lelkesedés mellett lezajlott ülései között a legnagyobb jelentősége van a *kassai gyűlésnek*, amelyen Jaross Andor miniszter és Teleki Pál gróf miniszterelnök hatalmas beszédében részletezte az ország külpolitikai és belpolitikai feladatait, majd a hazakerült és hazavárt területek szempontjából különösen nagyjelentőségű *nemzetiségi politika* alapelveit ismertette, kimutatva azt, hogy a *legmodernebb nemzetiségi politika ma is az, amelynek alapelveit Szent István fektette le...*

Az Egyesült Magyar Párt utolsó ülése

A kassai nagygyűlésen a miniszterelnökön, kíséretén és Jaross Andor miniszteren kívül az országos és felvidéki közélet számos előkelősége jelent meg. A nagygyűlést Tost Barna prelátus, felsőházi tag nyitotta meg, majd Jaross Andor miniszter mondott nagyhatású beszédet. Bejelentette a miniszter, hogy

a kassai gyűléssel egyidejűleg a visszacsatolt Felvidék 820

községében határoznak az Egyesült Magyar Párt gyűlései a jövőről.

Hangsúlyozta, hogy a felvidéki magyar párt betöltötte hivatását, most már a Felvidék népének bele kell kapcsolódnia az országos építő munkába és oda kell állania a zászló mögé, amelyet Teleki Pál gróf miniszterelnök tart a kezében.

Percéig tartó zúgó taps és éljenzés közben emelkedett szólásra ezután Teleki Pál gróf miniszterelnök. Beszéde elején a nemzet nevében elismeréssel emlékezett meg a Felvidék magyarságának huszéves munká-

A miniszterelnök beszéde a MÉP alakuló ülésén

A miniszterelnök elsősorban azt hangsúlyozta, hogy nem párthiveket jött toborozni;

nincs külön zászló, csak egy lobogó van: a piros-fehér-zöld!

Megállapította ezután, hogy a mai időkben nem lehet programot adni, megemlékezik tehát arról, amit eddig csinált. Minden akkori ellenkező híreszteléssel szemben végrehajtotta a kormány a hivatalbelépésekor legidősebb *zsidótörvényt* és elhárította az akadályokat a *földbirtokpolitikai törvényjavaslat* végrehajtása elől is. Megismételte azt a megállapítását, amely szerint a földreform komoly kérdése nincs megoldva azzal, hogy valakit földhöz juttattak. Fenn kell tartani az ország termelésének rendjét és jót kell termelni. Végrehajtotta ezután a kormány, — a tervezett öt esztendő helyett egy év alatt — a *hadsereg felállítását és felszerelését is.*

Leszegezte a miniszterelnök, hogy

járól, amely, — amint mondotta — nehéz magyar munka volt. Köszönetet mondott ezért a munkáért mindazoknak, akik résztvettek benne. Hangsúlyozta ezután a miniszterelnök, hogy mindazokat magyaroknak tartja, akik a *magyar állameszmének nemzetiségeket összefogó erejében együtt akarnak élni és érezni.*

A felvidéki *Egyesült Magyar Párt* utolsó nagyválasztmányi ülését ezután Tost Barna prelátus berekesztette, majd megnyitott a *Magyar Élet Pártja* nagyválasztmányi ülése, amelynek megnyitása után ismét Teleki Pál gróf miniszterelnök emelkedett szólásra.

a magyar nép kötelességének tartja *önállósága megvédését*; állandóan érdeklődik az elszakított testvérek és általában azok sorsára iránt, akik Szent István népeihez tartoznak; és tudatában van a Duna-medencében betöltött nagy kettős — magyar és európai — hivatásának.

— *Mi megmondjuk az igazunkat akkor is, — ugymond — amikor nem hisszük, hogy meghallgatják...* Hivatkozott ezután Trianonra, ahol a jövő számára, a meghallgatás reménye nélkül hangoztatták néhai Apponyi Albert gróf vezetésével a magyar igazságot...

Nagy hatást keltettek a miniszterelnöknek azok a szavai, amelyekkel azt állapította meg, hogy nem tud és nem szeret előre ünnepelni...

— *En — ugymond — akkor fogok ünnepelni,*

amikor a hazának minden fia és minden lakosa összefog és megszűnik a lenézés felülről és az irigység alulról.

S akkor fogok ünnepelni, ha a magyarországi megérzi újra a szentistváni feladatokat az újonnan visszatért, különösen a nemzetiségi területekre vonatkozóan is. Akkor fogok ünnepelni, amikor a nemzetiségek is megérzik, hogy egy ezeréves hazában voltak, vagy ha később jöttek, olyan hazába érkezek, amely nem volt senki földje, nemcsak honfoglalás, de kultúra tekintetében sem.

A miniszterelnök ezután az összefogás fontosságát hangsúlyozta, majd így folytatta:

— Ne vegyék zokon a városok, ha őszintén megmondom,

ami engem ott tart a bársonyszéken, az a magyar falu népe, a magyar gazda. Ezt nemcsak nekik mondtam meg, megmondom itt is.

Teleki Pál gróf ezután a keresztény nemzeti politikának és erkölcsnek minden vonalon való érvényesítése mellett foglalt állást, majd részletezte a szentistváni gondolat alapelveit, kifejtve, hogy a szentistváni gondolat nem jelent erőszakkal való magyarosítást nyelvben, szokásokban, külsőben, de jelenthet magyarosítást lélekben, érzésekben. Szent István birodalma a XI. századtól a XIX. századig ezzel a politikával boldogult, hogy azután a nem magyar kezdeményezésre történt eltérés hívta vezettet, azt láttuk a XX. században. Csak Szent István politikájához való visszatéréssel hihetünk Magyarországot feltámasztásában. A Magyar Élet Pártja ebben az értelemben dolgozik a magyar jelen és jövő formálásán.

Lelkes taps és éljenzés követte a miniszterelnök hatalmas, minden időszervi kérdésre kiterjedő beszédét.

Felvidék valamennyi városában és községében megtartotta utolsó ülését az Egyesült Magyar Párt helyi szervezete, majd a Magyar Élet Pártja zászlóbontó ülését. A munkácsi gyűléseken Varga József kereskedelmi és ipariügyi miniszter, Léván Radocsay László igazságügyminiszter, Komáromban Zsindely Ferenc államtitkár, Ungvárott Vay László báró, a MEP országos elnöke, Érsekújvárott Imrédy Béla ny. miniszterelnök, Rozsnyón vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár, Losoncon Szilassy Béla államtitkár mondtak nagyhatású beszédeket.

A Kormányzó Úr köszönete a Falu-Gazdaszövetség hódolatáért

A „Falu“ Magyar Gazda és Földműves Szövetség a Kormányzó Urat országglásának husz esztendő évfordulója alkalmából hódoló feliratban üdvözölte. Ezzel kapcsolatban Uray István dr., a Kormányzó Ur kabinetirodájának főnöke, március hó 9-én az alább következő átiratot intézte a Szövetség elnökségéhez:

A Kormányzó Ur Öfömlétsága az országglásának huszadik évfordulója alkalmából, a „Falu“ Magyar Gazda és Földműves Szövetség megbízásából feliratban előterjesztett hódolatért és a hazafias ragaszkodás kifejezésre juttatásáért, a Fömlétságu Asszony névében is, szives köszönetét nyilvánítani méltóztatik.

Budapest, 1940. évi március hó 9.
URAY s. k.

Gondosan olvassuk el a VASÁRNAP minden sorát!

Országszerte árvíz pusztít

A december óta egymást követő, rendkívül erős fagyhullámok között bekövetkezett egy-két napos enyhülések idején lehullott rengeteg hó elolvadása, amint az előrelátható volt,

országszerte súlyos árvízkatasztrófiákat okozott.

Az első súlyosabb árvízjelentések a Dunántulról érkeztek március 14-én. A Vértes-hegységéből leáradó víztömegek elárasztották Székesfehérvárt és megrongálták a Budapest—Székesfehérvári műutat. De ugyanez a súlyos bajokat okoztak a Dunántul alig ismertnevű megáradt patakjai, amelyek a dunántuli vármegyék laposabb részeit víz alá borították. Somogy megyében az áradásnak négy halálos áldozata volt.

Ezekben a napokban érkeztek az első hírek a Szeged környékén dúló belvizek, vadvizek pusztításairól is. Az idei tavaszi áradásnak itt is volt halálos áldozata: egy balástyai gazdára ráomlott az istálló és a szerencsétlen ember odaveszett. Erősen megáradtak a kárpátjai folyók és patakok is.

Március 16-án Budapest is izelítőt kapott az árvízből. A budai hegyek vizeit levezető Ördögárokot anynyira eltömté a hó, hogy az így keletkezett hótörleszen a víz nem tudott áttörni és több utca házait elöntötte.

Ekkor már a Dunán is megmozdult a jég; a Dunába ömlő folyók és patakok óriási vízmennyisége megduzzadt a Dunán keletkezett jégtörleszenokon úgy, hogy egymásután kerültek víz alá a dunamenti városok és faluk alacsonyabban épült házai. Sok kárt okozott az árvíz Nagymaroson és Vácon. Budapestben, amelyet a hatalmas töltések megvédték, a víz elérte az ötven év előtti legmagasabb szintet.

Március 16-tól válságos napokat éltek át a Budapest alatt épült dunamenti helységek lakosai. Március 17-én, vasárnap este átszakította a Duna a főváros nagytérenyi sertéshizláló telepét körülvevő nyulgátat. A telepen 25.000 sertés állt hizlalás alatt.

Ezer sertést nem sikerült megmenteni, a kár körülbelül félmillió pengő.

Víz alá került Csepelsziget déli ré-

szé, Erdélyt és egész sereg község, Eresi, Rácalmás és Adony táján az árvíz okozó jégtörleszt a katonaság repülőgépekről bombákkal robbantotta és így sikerült elérni, hogy a jég megindult a Dunán.

A hatóságok természetesen minden lehetőséget megtesztelték a veszedelem csökkentése érdekében és a katonaság mindenütt megfeszített erővel dolgozott a védőművek kiépítésén és ahol arra szükség volt, a lakosság életének és vagyoniának megmentésén.

Vitéz Bonczos Miklós dr. belügyi államtitkár március 19-én délelőtt repülőgépen beutazta az országot; repülőgépről szemlélte meg a Duna vonalát és a Tiszamentét. Az ellenőrző körút megállapítása szerint a helyzet országszerte javul és

az Alföldön elborított legalább 200.000 holdnyi terület fokozatosan emelkedik ki a szennyes áradatból.

A rendellenes időjárásnak, ugylát-szik sem a Sándor-József-Benedek napokhoz fűződő legenda, sem a nap-tár szerinti tavasz nem képes végét vetni; Sándor és József napján is szokatlanul hideg volt, március 20-án reggelre pedig új, bár vékony hó-takaró borult az ország egyes vidékeire.

Március 20-án, szerdán Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter repült el az árvíz sújtotta vidékek felé. A miniszter megtekintette a Duna által Budapest alatt elöntött vidéket, majd a duna-tiszaközi területen a belvizek okozta károkat szemlélte meg. A miniszter repülőútjáról visszatérve kijelentette, hogy az áradás valószínűleg óriási károkat okozott, szerencsére azonban

mindenütt csökken már a veszély és megkezdődött az apadás. Az elpusztult vetések pótlása érdekében a kormány nagyarányú vetőmagakciót kezdeményez, amelynek előkészületeit már meg is kezdte a minisztérium.

Az áradások természetesen sok helyen megrongálták az utakat és vasúti pályatesteket is, úgyhogy a MÁV egyes vonalakon kénytelen volt a forgalmat korlátozni, illetve be-szüntetni.

A világhelyzet

az európai háború 29-ik hetében

A finn-orosz békekötés hatása erősen felkavarta az amugysem nyugodt európai helyzetet. A hatalmas védekező háborút, amelyben a finnek vesztesége 15.000 halott és 30.000 hadirokkant, olyan erőteljes diplomáciai mérközés váltotta fel, aminőre a háború kitörése óta példa nem volt.

Az egész világ közvéleménye előtt, kétségtelen, hogy

az északi békekötés a német diplomácia letagadhatatlan diadala,

amellyel a nyugati nagyhatalmak törekvését, hogy a Skandináv-félszigeten át támadhassanak Németországra, megheiusította. Ez a tény, amelynek jelentőségét az angol és francia közvélemény is azonnal felismerte, sajtója pedig titkolni sem igyekezett, természetesen erős lökést adott a háború új utjait és módjait kereső diplomáciai törekvéseknek.

A kezdő lépést, mint annyiszor már a háború megindulása óta, megingt Németország tetté meg. A német diplomácia eredményei, az előző világháborúhoz hasonlítva, mérföldekkel járnak a nyugati demokráciák előtt. Mintha lépten-nyomon a fiatalság lendületét, akaratát és szemfülességét igazolnák.

Ribbentrop német külügyminiszter római útja sejtette már a világ

közvéleményével, hogy fontos események fognak következni. Rómából való elutazását a finn-orosz békekötés követte. S még nem is multak el az izgalmak, amelyeket a szigorú orosz feltételek kavartak fel, máris újabb világesemény következett:

Hitler és Mussolini találkozása a Brenner-hágón és két és félórás tanácskozása egy vasúti kocsiban.

Ez az óriási jelentőségű találkozás a világ minden más eseményét háttérbe szorította és bár részletes hivatalos jelentést ma sem adtak ki róla a hallgatásba burkolózott vezeték, nemcsak a találgatások áradata indult meg, hanem súlyos és jelentős politikai következményeket is vont maga után.

Chamberlain angol miniszterelnök az alsóházban tartott beszédében foglalkozott azzal a feltevéssel, hogy a találkozó új és erőteljes békekísérletet jelenthet. Hangsúlyozta, hogy

a szövetségesek addig harcolnak, amíg nem biztosítottak olyan békét, amilyenért fegyvert ragadtak.

A miniszterelnök beszéde után az ellenzék vezére az eredményesebb hadviselést sürgette, a sajtó pedig

változásokat tartott szükségesnek a kormányban.

Még nagyobb hullámokat vert föl az esemény Párisban. Lemondott a Daladier-kormány, de előbb bizalmat szavaztatott magának. (540 szavazásra jogosult képviselő közül 239 szavazott bizalmat, 300 tartózkodott a szavazástól). Lapunk zártakor a francia kormányalakításra vonatkozó tárgyalások még folynak.

Amíg ezek a politikai események lejátszódtak, a német repülők hatalmas támadást intéztek a scapaflovi angol hadihajóállomás ellen, az angolok pedig válaszul két nap mulva hét órán át bombázták a Sylt-szigetet és a Hindenburg-gátat, amire válaszul a német repülők támadást intéztek egy angol hajókaraván ellen.

Mussolini és Hitler találkozása tehát nem a békét jelenti.

Inkább azt, amit a legtekintélyesebb olasz lap ír, hogy az új európai háború hosszúnak, keménynek és bizonyultnak ígérkezik. A béke-esélyek nem emelkedtek a brenneri találkozóval. Egy tény azonban, hogy a német, mint az olasz sajtó cikkeiből megállapítható, hogy a Róma—Berlin-tengely és az olasz-német szövetség fennáll és működik. S hogy a Róma és Berlin közötti összetartás célja új, igazságos Európa kialakítása a jogok és eszközök egyenlősége alapján.

POLITIKA

A MINISZTERELNÖK OLASZORSZÁGBAN

Teleki Pál gróf miniszterelnök felesége és leánya társaságában, rokoni látogatásra, március 19-én reggel Triestbe utazott. A miniszterelnök a husvéti ünnepek alatt Rómába is ellátogat, ahol — bár utazása magánjellegű — a Duce nál és Ciano grófnál is látogatást tesz.

Magyarország kormányzója Teleki Pál gróf külföldi tartózkodásának tartamára vitéz Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminisztert bízta meg a miniszterelnöki teendők elvégzésével.

APRILIS 2-ÁN ÜL ÖSSZE UJRA A HÁZ

A képviselőház és felsőház egyeztető bizottsága, Ivády Béla elnöklése mellett március 14-én tárgyalta a földbirtokpolitikai javaslat vitás szakaszát. A szakaszt az egyeztető bizottság a földművelésügyi miniszter által benyújtott módosítással elfogadta. A módosítás értelmében ősi birtokoscsalád ivadékának, bizonyos családi körülmények mellett, már egy gyermek után is joga van kérelmezni 250 kat. hold föld mentesítését az igénybevétel alól. A kérelem tárgyában bizottság dönt, amelynek elnökét a Közigazgatási Biróság elnöke jelöli ki a biróság tagjai közül, két-két tagját pedig a képviselőház és a felsőház választja. A bizottság 90 nap alatt hozott határozata végérvényes.

Az egyeztető bizottság határozata után összeült a képviselőház, amely tudomásul vette az egyeztető bizottság határozatát, majd az igazságügyminiszternek Széchenyi Lajos gróf nyilas képviselő ügyében kelt átiratát áttette az összeférhetlenségi bizottsághoz. Széchenyit ugyanis a biróság jogerősen elítélte olyan bűncselekmény miatt, amely a mandátum megsemmisítését vonja maga után.

A képviselőház ezután úgy határozott, hogy legközelebbi ülését április 2-án tartja, ekkor folytatva a törvényhatósági állattenyésztési alapok létesítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

„Meleg magyar szível”

köszöntötte Teleki Pál gróf miniszterelnök a Községek Kongresszusán keresztül a magyar falu népét. És most, alig néhány nappal túl a valóban megkapó, utat mutató, reményt hirdető és munkát vállaló kongresszus gyönyörű benyomásain és a kongresszuson kidolgozott sokirányú program megvalósítása érdekében megkezdett faluszövetségi munka első napjaiban új erőt, új hitet adnak a magyar miniszterelnöknek Kasán elmondott szavai.

— „Ne vegyék zokon a városok, — mondotta a miniszterelnök — ami engem ott tart a bársonyszékben, az a magyar falu népe, a magyar gazda...”

A magyar földmivelő életével való törődés gondolata, a magyar barázda népének sorsán való segítség szándéka tehát az, ami a miniszterelnököt áthatja akkor is, ha országos ügyeket intéz, akkor is ha a városok problémáit iparkodik megoldani, mert tudja, hogy a magyar falu gondja, baja az ország gondja és baja. És amikor a falu népe a miniszterelnöknek ezeket a szívből jött, őszinte szavait hallja, tudja, hogy az elismerés szavai egyben kötelességet is jelentenek számára. Mindenkinek fokozott erővel, minden tehetsége latbavetésével kell ellátnia kötelességét, el kell végeznie azt, amihez ért és amit elvárnak tőle. A sok-sok, önmagában gyenge magyarnak egyrészt hatalmas társadalmi egységbe: a **Gazda-Faluszövetségbe**; másrészt nagyerejű gazdasági táborba: a szövetségbe kell tömörülnie és ennek keretében megoldásra előkészítenie a maga kívánságait, hogy az illetékesek a mai nehéz idők követelményeinek megfelelően ezeket a megszervezett társadalmi és gazdasági erőket egységesen vethessék latba az országos kérdések megoldásakor...

A szervezethez

gyönyörű példáját mutatta a finn testvéremzet. A száznegyvennapos, negyvenszeres tulerővel szemben megvívott háborújuk az egész világot csodálatra és a férfiu erények elismerésére készítette. Hogy azonban ez az egység nemcsak a közös veszedelem, a sarokba szorítottság következménye volt, az is bizonyítja, hogy amikor a kényszerbélke a finn parlament elé került, mindössze hárman szavaztak ellene... Adná a magyarok Istene, hogy a magyar föld népe, amely ugyanolyan katonai és más erényekkel bír, mint az északi rokonok, megtanulna a finn testvérektől egyet-akarni is... Félre végre a turáni átokkal! Legyen egységes a magyar, mint a finn nép, jóban, rosszban egyképpen...

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés

a törvényesen védett

Rákoshegyi baktériumölő

40% Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULITZKY OTTÓ

Budapest, VII. Dohány-utca 84. Hsz. 2/a

Árak: Demijonai ab Budapest

4 6 8 10 15 20

4*80 7*10 9*10 10*80 16* 21*20

Tanulságos prospektus a lap olvasóinak ingyen!

Majdnem 11 millió lakosa van a megnagyobbodott Magyarországnak

A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi száma közli az 1939 novemberében rendezett általános népszámlálás adatait. Az összeírás szerint a megnagyobbodott Magyarországnak összesen 10,900.000 lakosa van, ebből a visszatért Felvidékre — becslés szerint — 1,055.000, Kárpátaljára pedig 668.000 lakos esik.

Budapestnek és a vele csaknem teljesen összeépült környékének 1,652.000 lakosa van.

Nagy-Budapest népessége 1930 és 1939 között 178.000 fővel — azaz 1.39 százalékkal — gyarapodott, míg a vidéki városok és falvak népessége csak 0.37 százalékkal szaporodott. Kétségtelen ezzel szemben az, hogy a főváros természetes szaporodása alig éri el az országos átlagot; a vidék lakossága, — eltekintve az egykés területektől — a természetes szaporodás kedvező adatait szolgáltatja. Budapest létszámemelkedés-

nek magyarázata az, hogy a vidék népe Budapestre igyekszik és vállalja a fővárosi élet látszólagos előnyeivel együtt a nagyvárosban való nyomorúság súlyos gondját-bajját.

A legutóbbi hatvan esztendő népszaporodási adatait összehasonlítva, megdöbbenéssel kell megállapítani, hogy az 1880-ban záruló évtizedben, amikor pedig súlyos járványok tizedelték az ország népét, a természetes szaporodás arányszáma 0.57 százalék volt, amely arányszám 1890-ig terjedő évtizedben 1.28-ra, 1900-ra pedig 1.32 százalékra emelkedett. Azóta, 1910, 1920 és 1930-ban 1.11, 0.49 és 0.87-re csökkent ez a szám,

míg 1930—39 között mindössze 0.53 százalék volt, tehát kevesebb, mint 1880-ban...

Beszámolónk teljessége kedvéért megállapítjuk még, hogy a statisztika megállapítása szerint 1939-ben 1000 férfire 1043 nő jutott...

„Megelégedett bizalommal hagytuk el a Kongresszus termét” A tokaji Falu-Gazdaszövetség levele

Multheti számunkban részletesen beszámoltunk a Községek III. Országos Kongresszusa külsőségeiről, a két nyilvános ülés lefolyásáról és a tanácskozások gazdag anyagáról. Természetesen nem mulasztottunk el megemlékezni a kongresszus komoly és maradandó sikeréről sem, amelyet a rendező Falu-Gazdaszövetség teljes joggal egyik legjobb megmozdulásának könyvelhet el.

A falu kívánságainak rendkívül szerénsszerű összeállítása és az a komoly, őszinte segítő-készség, ami a politikamentes, szakszerű tárgyalásokon mindvégig kifejezésre jutott, mély benyomást gyakorolt a Kongresszuson nagyszámban megjelent vidéki kiküldöttekre is. Ennek szép bizonyosságai azok a gratuláló és köszönő levelek, amelyek a Falu-Gazdaszövetség vidéki szervezeteitől a Központba egyre-másra érkeznek.

Közülük egyet, mint a leglelkesebbet, kivonatolva alább közlünk:

A „Falu” Gazdaszövetség által rendezett kongresszus alkalmából, úgy a magam, mint a résztvevők nevében hálás köszönetünket fejezem ki mindazoknak, akik magas személyükkel megtiszteltek bennünket és jelenlétükkel emelték kongresszusunkat.

A Miniszterelnök Ur szíves szövege, tanulságos beszéde és figyelmeztető szavai; Mayer János országos elnökünk gyönyörű megnyitóbeszéde; Schandl Károly dr. társelnökünk előadása és szíves szövege záróbeszéde; mindnyájunk számára maradandó élményt jelent. Hasonlóképpen a szaktanácsadók elnökei, jegyzői és előadóinak a magyar gazda és földmivelő nép helyzetét feltáró, minden kívánságát részletesen összefoglaló javaslatai.

Mindaz bizalommal töltött el bennünket és ezzel a megelégedett bizalommal hagytuk el a kongresszus szép tanácstermét. Eppen ezért hálás köszönetet kell mondunk nemcsak a fent felsorolt uraknak, hanem a Falu-Gazdaszövetség egész tisztviselőkarának eredményes munkásságáért.

Végül mindnyájunk nevében kijelentem, hogy országos vezetőink és nemzetünk irányítói bízhatnak bennünk úgy, amint mi is bízunk bennük, mert e kölcsönös bizalom adja meg a magyar falu megerős-

sodását, nyugalmát és fejlődését célzó munka eredményes végrehajtását és a falu népének megelégedését.

Ezt a levelet a tokaji Falu-Gazdaszövetség nevében Molnár Antal Gábor elnök küldötte a központnak.

Kárpátalja felszabadulásának első évfordulója

A Kárpátalja felszabadításában résztvevő ungvári honvédeknek Ungvárról való elindulása első évfordulóján, március 14-én, csütörtökön este lélekemelő katonai ünnepség keretében leleplezték a kárpátaljai harcokban hősi halált halt bajtársak emlékművét. Az ünnepségen megjelent Perényi Zsigmond báró kormányzói biztos, Ilmiczky Sándor nagyrépost, főtanácsadó, Siménfalvy Árpád főispán s ott voltak Choma Viktor és Kohutics Tivadár kanonokok, a görög-katolikus püspök képviselői, továbbá Zombory Bertalan, Marina Gyula, Halász Géza miniszteri tanácsosok s a város és a vármegye társadalmi életének számos vezetője. Az emlékmű mögött a laktanya udvarán a helyőrség diszszakasza sorakozott fel, mellette pedig a hősi halottak hozzátartozói állottak.

Vitéz Vásárhelyi Andor vezérkari ezredes, a helyőrség parancsnoka, ellépve a diszszakasz arcvonalan, tisztelgett a kormányzói biztos előtt, majd a katonazenekar a Himnuszot játszotta. Ezután vitéz Vízny Antal ezredes, ezredparancsnok méltatta a nap jelentőségét s beszéde közben lehullott a lepel a *mintegy öt méter magas emlékműről*, amely Osváth Imre szobrászművész, a gyalogezred karpaszományos szakaszvezetőjének alkotása. Kürtész, majd a Rákóczi-induló hangjai után ágyulóvések dördültek el s a környező hegyekről elhangzott újabb ágyulóvések után, Vízny Antal ezredes az *elhunyt bajtársak neveit szöleitotta, mire a felsorakozott honvédek válaszoltak:*

— Jelen!

A katonazenekar gyászdala után Vízny ezredes koszorút helyezett az emlékműre. Végül Podaril József pápai kamarás, majd Barra Zoltán református lelkész magáldotta az emlékművet, amelyet a város közönsége nevében Peltsárszky Imre polgármester vett át. A kegyetes ünnepség a Szóattal ért véget,

Vitézi telekadományozás

A Kormányzó Ur az Országos Vitézi Széknek a miniszterelnök által előterjesztett javaslatára a következő vitézi telkeket adományozta:

1. vitéz Kiss Dániel volt tartalékos törzsörmeister, földmivesnek Emődön 6 kataszteri holdat; 2. vitéz Tatár Lajos volt tartalékos tizedes, napszámoknak Emődön 6 kataszteri holdat; 3. néhai vitéz Fűzy Lajos volt tartalékos szakaszvezető, földmives Lajos nevű árvajának, földmivesnek Fertőszentmiklóson 1 kataszteri holdat és 534 négyszöglet; 4. vitéz Úveges Lajos volt tartalékos tizedes, földmivesnek Ónodon 4 kataszteri holdat és 1540 négyszöglet; 5. vitéz Dobai József volt tartalékos tizedesnek, földmivesnek Ónodon 4 kataszteri holdat és 1520 négyszöglet; 6. vitéz Balajti Ferenc volt tartalékos köztvitéz, földmivesnek Ónodon 4 kataszteri holdat és 1520 négyszöglet; 7. vitéz Varga Miklós volt tartalékos örmeister, földmivesnek Ónodon 5 kataszteri holdat és 36 négyszöglet; 8. vitéz Miklós Imre volt tartalékos szakaszvezető, földmivesnek Ónodon 5 kataszteri holdat és 70 négyszöglet; 9. vitéz Rácz Imre volt tartalékos tiszthelyettes, földmivesnek Ónodon 5 kataszteri holdat és 114 négyszöglet; 10. vitéz Kézi Bertalan volt tartalékos tizedes, földmivesnek Nyírmadán 4 kataszteri holdat; 11. vitéz Bartha István volt tartalékos szakaszvezető, földmivesnek Nyírmadán 4 kataszteri holdat; 12. vitéz Kiss János volt tartalékos örmeister, földmivesnek Pákozdon 7 kataszteri holdat és 1304 négyszöglet; 13. vitéz Horváth József volt tartalékos szakaszvezető, földmivesnek Pákozdon 7 kataszteri holdat és 1304 négyszöglet; 14. vitéz Farkas István volt tartalékos szakaszvezető, gazdasági cselédnek, Pákozdon 7 kataszteri holdat és 1304 négyszöglet.

Jó hangszereken játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos híri hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58-60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Nem babra megy a játék

ha a m. kir. osztálysorsjátékon részt vesz. Az elérhető legnagyobb nyeresemény:

700.000 P

Jutalom és nyeresemények:

400.000	2 × 50.000
300.000	2 × 40.000
100.000	30.000
70.000	21 × 20.000
60.000	32 × 10.000

stb., stb., összesen közel

10 millió pengő körül kisorsolásra készpénzben!

88.000 sorsjegy, 44.000 nyeresemény!

Minden második sorsjegy nyer!

A 44. m. kir. osztálysorsjáték 1. osztályának húzásai már

április 6-án

kezdődnek.

A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként

Egész Fél Negyed Nyolcad

28. — P 14. — P 7. — P 3.50 P

Minden rendelést azonnal és lelkiismeretesen elintéznék a főárusítók,

A Magyar-Olasz Bank közgyűlése

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság március 14-én Guido Romanelli elnöklelte alatt megtartott XX. évi rendes közgyűlése az igazgatóság valamennyi javaslatát egyhangulag elfogadta. A közgyűlés Frey Kálmán igazgatósági tag lemondását sajnálattal tudomásul vette és az intézet érdekében hosszú éveken át kifejtett közreműködéséért hálás köszönetét nyilvánította. A közgyűlés továbbá Adamóczi Ambró Istvánt, a bank vezérigazgatóját, Giovanni Bubbát, a Societa Italiana di Credito igazgatóját, Vittorio Ceruti ny. olasz királyi nagykövetet, Gratz Gusztáv dr. b. t. t., volt külügyminiszter, országgyűlési képviselőt és Thallmayer Alfrédot, a Magyar Nemzeti Bank ny. igazgatóját az igazgatóság tagjaivá választotta. A felügyelőbizottság új tagja székellyhidi Hammer Géza ny. miniszteri osztályfőnök lett.

A Hitelbank közgyűlése

A Magyar Általános Hitelbank részvényesei március 19-én tartották az intézet LXXII. rendes évi közgyűlését. A napirend előtt az elnök Fabinyi Tihámér dr. elnök-vezérigazgató ismertette az ország gazdasági helyzetének alakulását 1939-ben, majd jóváhagyta a bank 1939. december 31-iki mérlegét, mely 6,417.179 pengő 26 fillér tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság javaslatának megfelelően elhatározta a közgyűlés, hogy az 1939. évi osztalékszűrlvények egyenként 1 pengő 50 fillérrel kerüljenek beváltásra. Egyhangulag magáévá tette a közgyűlés az igazgatóság arra irányuló indítványát is, hogy az intézet 500.000 pengőt juttasson a nemzeti önállósítási alapnak. Összint sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés Beck Róbert ügyvezető-igazgató visszavonulását a tényleges szolgálatától és neki több mint négy évtizeden át az intézet szolgálatában kifejtett értékes tevékenységéért köszönetét nyilvánította.

Falu-Gazdaszövetség

A KORMÁNYZÓ UR ARCKÉPE A FELSŐPAKONYI KULTURHÁZBAN

Március 15-én ünnepélyes rendkívüli közgyűlést tartott a felsőpakonyi Faluszövetség. A Központ képviselőjében Ágoston Béla dr. főtítkárt jelent meg.

Molnár Elek elnök nyitotta meg az ünnepi közgyűlést, majd Ágoston Béla dr. főtítkárt mondott ünnepi beszédet, párhuzamot vonva az 1848. március 15-ike és a mai helyzet között.

Az egybegyűltek helyeikről felémelkedve hallgatták végig a beszédnek azt a részét, amelyben a szónok megemlékezett a Kormányzó Ur országzászlójának 20-ik évfordulójáról és lelkesen ünnepelték a Főméltóságu Urat. Ugyanekkor helyezték el a kulturház nagytermének díszhelyére a Kormányzó Ur életnagyságu képét. Molnár Elek elnök ezután ismertette az évi rendes közgyűlés határozatát, mely szerint:

„A felsőpakonyi Faluszövetség Ágoston Béla dr. központi főtítkárt a Szövetség dísztagjává választotta azért, mert a Szövetség érdekében, amikor csak alkalma volt, hivatalos kötelességét messze meghaladóan, mindig kiválóan és odaadóan dolgozott.”

A fiókszövetség tagjainak lelkes ünneplése közben nyújtotta át az elnök a Szövetség dísztagjának a közgyűlési határozat jegyzőkönyvét.

Ágoston Béla dr. főtítkárt meleg szavakkal köszönte meg a megtiszteltetést és ígéretet tett arra, hogy amint a multban, úgy a jövőben is harcolni fog a falusi és tanyai népboldogulásáért.

Ezüstkalászos gazdák avatása Esztáron

A rossz idő ellenére nagy érdeklődés nyilvánult meg az esztári téli gazdasági tanfolyam, ezüstkalászos gazdaavatás vizsgája iránt. A vizsgát a református templomban tartott istentisztelet előzte meg, majd a református iskola nagytermében Soltész Sándor dr. gazdasági akadémiai tanár, vizsgabiztos elnöklésével megkezdődött a záróünnepély.

A Hiszekegy eléneklése után Horváth László okleveles gazda, a tanfolyam vezetője üdvözölte a miniszteri vizsgabiztos és jelentést tett a tanfolyam működéséről. Ezt követően Soltész Sándor dr. miniszteri vizsgabiztos megtartotta a vizsgálatot. A hallgatók szép bizonyítást tettek a modern földművelésben és okszerű állattenyésztés terén szerzett jártasságukról. Ezután gazdaköri mintaórájukat mutatták be, amelynek keretében Varga Imre gazdaköri elnök üdvözölte a vizsgabiztos, majd Németh Ferenc, a Kör jegyzője beszámolt a

gyakorló gazdakör működéséről. Általános helyesléssel találkozott Széles Károly gazdaköri tag: „Miért van szükség gazdakörre” című előadása. Az előadáson az esztári gazdatársadalom öntudatraébredése nyilatkozott meg.

A gazdaköri gyűlés után Soltész Sándor dr. vizsgabiztos felavatta az ezüstkalászos gazdákat, kiosztotta a bizonyítványokat és a jutalomtárgyak átadása után bucsuszavakat intézett a felavatottakhoz, hangsúlyozva, hogy a községben milyen fontos szerep vár az ezüstkalászos gazdákra.

Horváth László tanfolyamvezető intézett még buzdító szavakat a tanfolyam végzett hallgatóihoz és felszólította őket a gazdaérdekek állandó istápolására és a gazdakör megalakítására.

A szép ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget.

(Beküldte Németh Ferenc ezüstkalászos gazda).

Nagyszerű látványosságot ígér a március végén megnyíló mezőgazdasági kiállításon a szakoktatás csarnoka

Az országos mezőgazdasági kiállítás egyik legkiemelkedőbb eseményének ígérkezik idén a földművelésügyi minisztérium szakoktatási osztályának csarnoka, amelyben költséget nem kimélve, pazar pompával mutatja be a magyar mezőgazdaság és ezzel kapcsolatban szakoktatásunk fejlődésének történetét.

Az évszázadokat egybefoglaló képek történelmi korszakok elevenednek meg olyan megvilágításban, amelyre eddig csak kevesen gondoltak. A csarnok küszöbén megállásra készítetnek majd a megkapóan szemléltető hatalmas méretű festmények. Az első kép: az ösfoglalkozást üző pogányok; utána szerzetesek az ősmagyarokat gazdálkodásra oktatják; majd: Mátyás király nagyuri kapásai munkálják a gömői földet. A további képek: Mária Terézia asszonykirályunk, a merinói gypju, selyemgubó és burgonya meghonosítója; Tessedik Sámuel lelkész, az első lucernatermelő, szikjavító és homokmegkötő tudós, a szarvasi iskola megalapítója.

Utána sorra következnek a mult nagyjai: Festetich György, a Georgikon megalkotója; Albert Kázmér szásztescheni herceg, Magyaróvár megteremtője; Darányi Ignác, a kismemberek minisztere; Serényi Béla gróf, aki megaranyozta a magyar asszonyok főzőkanalát és könyvet adott a falu leányai kezébe; Pálóczi Horváth István, aki vagyonából a vitézi rend ifjait gyűjti maga köré, a munkás mezőre. De ott sorakoznak majd a fal síkján az akadémiai, tanintézetek, mezőgazdasági szakiskolák, téli iskolák, tejgazdasági iskolák, leánynevelők képei, megkapó színházas ábrázolásokban ismertette egy-egy intézmény történetét.

Nem hisszük, hogy akadna gazda az országban, aki mindezek elolvasása után érdeklődés nélkül tudna majd elhaladni a magyar mezőgazdasági szakoktatás épülete előtt, amelynek az ormán lengő nemzeti zászló is azt hirdeti majd, hogy ebben az évben és ezen a helyen a gyönyörűséges történelmi multat ünneplik.

Gyujtogatás miatt hat esztendei fegyház

Többrendbeli gyujtogatás történt három eszendővel ezelőtt Vas vármegye különböző községeiben. A csendőrségnek csak hosszas nyomozás után sikerült elfogni a tettest Bertók Károly napszámos személyében, aki egyik haragosára

éjszaka gyujtotta rá a házat, olyan időben, amikor hét személy — köztük három gyermek — a legmélyebben aludt.

A tüzoltóknak és a szomszédoknak csak hosszú, megfeszített munkával sikerült az égő lakásból a bentlevőket kimenteni és a tűz terjedését megakadályozni. Bertók a nyomozás során beismerte ezt a büncsele-

ményt, vallomását azonban később a vizsgálóbíró előtt visszavonta.

A szombathelyi törvényszék, majd a győri ítélőtábla is három évi fegyházra ítélte a napszámos gyujtogatás büntetése miatt. A büntetés kiszabásánál mindkét bíróság enyhítő körülménynek vette Bertók alacsony műveltségi fokát és azt, hogy beismerése vezette a hatóságokat a tettes kiténének a megállapítására.

A közbíró enyhének találta a büntetést és sulyosításért semmiségi panaszt jelentett be a Kuriához. A legfelsőbb bíróság megváltoztatta az ítéletet és Bertók Károly büntetését három évi fegyházról hat évi fegyházra emelte fel.

A Kuria ítélete szerint az alsóbíróságok tévesen vették enyhítő körülménynek az alacsony műveltségi fokot és ugyancsak tévesen írták a vádlott javára a felfedező beismerést.

Bertók ugyanis írni-olvasni tudó, 27 éves egyén, aki az elemi iskola négy osztályát végezte,

tehát még jobban beláthatta a gyujtogatás súlyát és az abban rejlő nagy veszélyt, amivel iskolázottság és bővebb élettapasztalat nélkül is mindenki tisztában van.

A vádlott nyomozati beismerésének nem volt felfedező jellege, mert nem ez, hanem egyéb jelenségek, főként pedig a tárgyi bizonyítékok vezettek a tettes kiténének nyomára és így Bertók bűnösségének megállapítására is. Egyébként a vádlott már a vizsgálóbíró előtt visszavonta a beismerését, minélfogva az a bűnösség fokának megítélésére befolyást nem gyakorolhat.

Azonban helyesen vették az alsóbíróságok enyhítő körülménynek a vádlott büntetlen előéletét, viszont sulyosítónak azt, hogy cselekményét bosszúból fakadó aljas indokból követte el. Sulyosító még az a körülmény, hogy a vályogból épített házat oly időben gyujtotta fel, amikor a benne lakók első álmukban a legmélyebben aludtak és ennek folytán közel volt a veszély, hogy az égő ház rájuk szakad és bennégnék. Sulyosító körülménynek találja a Kuria ezenfelül azt is, hogy

hét személynek, köztük nehezen kimenthető három gyermeknek, tehát sokaknak élete forgott veszélyben.

Mindezek alapján a Kuria a bűnösség fokával és a cselekmény súlyával arányosnak talált időtartamra felfemelte a vádlott fegyházbüntetését.

A zöldhitelek-rendelet

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) március 15-iki száma közli a kormányának az 1940. évi mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez szükséges hitel, az ugynevezett zöldhitelek előmozdítása tárgyában kibocsátott 1930—1940. M. E. számú rendeletét, amelynek intézkedései lényegileg azonosak a korábbi években kibocsátott hasonló tárgyú rendeletek intézkedéseivel. A rendelet hatálya már a visszacsatolt kárpátaljai területekre is kiterjed. A rendelet lényegesebb intézkedései a következők:

A rendelet hatálya alá eső készpénzkezesítőkből, vételár-előlegekből és a termelési szerződésekből eredő követelések behajtására irányuló árverést nem lehet a gazdatartozásokra vonatkozó rendelkezések alapján elhalasztani. A vételár-előlegekből, termelési szerződésekből, valamint a műtrágyagyárak által hitelbe adott műtrágya vételárának hátralékából eredő követeléseket pedig, amennyiben azokat legkésőbb a sorrendi tárgyaláson bejelentik, előnyös kielégítési jog illeti meg. Abból a célból, hogy ilyen hitelekhez a védett birtokosok is hozzájuthassanak, a rendelet behajtási lehetőségét illetően a kielégítési hitelek tekintetében is biztosítja arra az esetre, ha a vonatkozó megállapodásokat az illetékes helyi bizottságnál (adóhivatalnál) előzetesen benyújtják. Gondoskodás történt ezuttal arról is, hogy a gazdaközönség részére a rendeletben megjelölt célokra megfelelő hitelkeretek álljanak rendelkezésre.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Bpest, II. Olasz fasor 35. (saját ház)

NITROGÉN NÉLKÜL

NINCS NÖVÉNYI ÉLET!

Péti só 17%, Mészsalétrom 15.5%, Kénvasammoniók 20.5%, Mésznitrogén 19-21% nitrogén tartalommal!

Péti Nitrogén Műtrágyagyár RT.

Bpest, V., Nádor-u. 21. Telefon 1-285-99; 1-142-57.

HUSVÉT

AZ ÉLET ÜNNEPE

A husvét boldogságában csak az részesülhet, aki szenvedett; örömeiben, aki hánkódott; magasztosságában, aki bűnétől szabadult. Nem zengheted tiszta szívből, hogy alleluja, amíg azt nem mondtad igaz akarattal, hogy jaj nekem!

Az élet ünnepét csak új étellel ülheted. Mint ahogy elmúlik a tél a tavasz beköszöntével, szived új rügyeinek is erőre kell kapniok, hogy a lelki szépség virágai borítsák bensődet, s igaz hited gyümölcsöző boldogsága öntse el valódat.

El kell hengeritened a nagy követ, amely fogva tartott az akarat gyengeségében, a gondolat sötétségében s minden jóra való törekvésed gyarlóságában. Erősnek kell lenned az önbizalom ragyogó fényében, hogy a lemondás körét és tévóvázás homályát messze üzd magadtól.

Azt tanuld meg a husvét gondolatában, hogy nemcsak ember fia vagy, de a feltámadott Krisztus testvére is. Isten gyermeke, aki örökké élni fogsz a Mindenható Atyában, ha gyengeséged sötétjéből, vétkeid kriptájából, bűneid halálából feltámadni tudtál.

Amíg nem a husvét eszméje ragad erőteljes öntudatra, hanem csupán a földi élvezetek jelölik ösvényedet, utad nem a feltámadás, csak a halál felé vezet.

Akkor támadsz csak fel, ha önzésed kiszenvedett és bűnöd meghalt. Akkor Krisztus testvére vagy, s szívből énekelheted:

— Alleluja, hála légyen az Istennek!

A SONKA

Régi, jó falusi szokás: nénémasz-zony a böjt kezdetén „lesározza“ a sonkákat. Az egyik valójában megteszi. Keres jó körbecet, bele rakja a sonkát s hogy bátyámuram ne kandikálhasson be, kívülről jól bekeni agyaggal. A másik szivtele-nebb. Megengedi a sonkára tekinté-
tést s így fokozza a jó étvágykeltést. Hiába! A ház törvénye az, hogy szentelés előtt nincsen sonka. Bátyámuram nem tehet egyebet, sóhajt és számlálgatja az ujjain a napokat, hogy mikor is lesz husvét. Amint fogynak a napok, úgy derül ábrázata. A nagyhéten, mikor az egyik találkozik a másikkal, csak ennyit szól:

— Nos, ezt már kibírjuk!

Husvét előtti napon előkerül azután a sonka. Az eddig lefelé kaj-madt bajusz kétfelé törölődik. Igaz, hogy inkább a szép ünnep kedvéért történik, de a sonka is... De hát minek szaporítsam a szót!

Cserjés Gábor is számlált. Egy, kettő... Többször megkérdezte asszonyától:

— Te, Klári, ne röviditenék meg a böjtöt?

— Azt nem!

— Pedig!

— Semmi pedig!

Hát csak várt. Tudta, hogy kár minden szóért. Ebben is, másban is. Számlált tovább. Lopva fel-feljárt a padlásra, rásandítgatott a sonkákra. Azután vont vállain egyet-kettőt. Csóváltgatta a fejét. A dolgát meg tette tovább. Csak az vigasztalta, hogy a szomszéd is hasonló bajban van. Talán ott még nagyobb is a baj, mert a körbec zárja légmentesen magába a drága kincset.

Végre eljött a Nagyszombat. Cserjésné annak rendje-módja szerint füzretette a sonkát. Az is szabály faluhelyütt, hogy a feltámadás előtt nem szelhet senki a sonkából. Még jó, hogy a tisztelendő ur a körmenet után megáldja az ételeket, mert más-kép csak husvétnapjára maradna a „kóstolás“.

Kicsit későn főtt meg Cserjésné sonkája. Már elsőt harangoztak. Cserjés kicsipte magát. Sürgette az asszonyt.

— Siess! Kosárba a sonkát, kenyere-
t!

— Mindjárt, no! Még csak az

„első“ szól.

— Mondom, hogy siess! Kicsit hülni is kell annak a sonkának. Forrón nem viheted!

— Jó, jó... Tudom én jobban, mint kend!

Az asszony is készülődött. Előszedte az ünneplőt. Megigazította a fodros főkötőt. Végigkefélt a szá-ráncu szoknyán. Közben nem feledkezett meg a sonkáról sem. Kiemelte a fazékból, rátette a tátra. Szelid csendességgel rászólt emberére:

— Hűtse!

— Már mint én?

— Kend!

— Aztán hogyan?

— Kend dolga! Nagyon várta!

Cserjés megvakarta fejebubját. Gondolkodott. Először ráfujt. Azután kalapjával terelgette rá a levegőt. Majd forgott vele körbe. Hiába, hiába!... Megint gondolkodott s felderült az ábrázata. Kilépett az udvarra s letette annak közepére. Kihül majd itt! Elég hűvös az idő, március van. Közben meg az jutott eszébe, hogy a sonkát nem lehet őrizni pipa nélkül, visszafordult hát érte. Kár volt! Mire újból jött, szomszédék kutyája, a Mitvisz, átvonszolta a sonkát a két telket elválasztó kerítés alatt. Annak nem volt forró. Tulról vakkantgatott Cserjésre. Éppen másodikat harangoztak. Innen is, onnan is siettek az emberek a templom felé. Az asszonyok mind kosarakat vittek. Benne a sonka.

Cserjés megpróbálta botjával visz-szahóditani Mitvisz zsákmányát. De az méginkább dühösködött. A templomba sietők megálltak. Nézelődtek, sajnálkoztak. Közben előkerült Cserjésné is. Nem kellett sok, megértette a helyzetet. Összecsapta a két kezét:

— De ember! Mit csináltál?

— Én? Semmit! A Mitvisz!

— Hát a sonka?

— Mondtam, hogy a Mitvisz!

Cserjés nem szólt többet. Fordult, elindult a kapu felé. Érezte, hogy mulasztásáért még több szó éri. Kalapját szemére huzta, visszasantított.

— Nem baj, no! Gyere! A feltámadás előbbreváló, mindjárt beharangoznak.

Az asszony ott állt az udvar közepén. Kezében a kosár, benne a kenyér és egyéb, amit a szentelésre szánt. Megigazította kosarán a takarót. Becsukta az ajtót. Cserjés várt. Ugy illik, hogy a férj asszonyával menjen a templomba. Cserjésné könnyet mor-

zolt szét az arcán.

— Hej, apjuk, még ilyen husvétünk nem volt! A sonka, a sonka...

— Gyere, már, no! Mindjárt harangoznak.

A szomszédból Mitvisz hangja süvített fel. A szomszéd érkezett. Hát kicsit kérdőre vonta. Aztán átszólt:

— Szomszéd, haragszol?

— Nem én!

— Hát akkor gyertek át a feltámadás után. Nektek is szenteltetünk.

A boru csozlott Cserjés arcáról. Asszonyával éppen jökor érkezett. Beharangoztak. Elindult a körmenet. Dehogy gondolt a sonkára. Lelke megtelt áhitattal... Énekelte, imádkozott...

GYUTAY ISTVÁN

A BOLOND

A kórházi főorvos hangja lármásan visszhangzott végig a folyosón:

— Ápoló!

— Parancs!

— Küldd be hozzám Cirok Balázst.

— Igenis!

Pár perc múlva nehéz kopogás hallatszott és kiérdemesült honvéd, Cirok Balázs István, megállt a főorvos irodája előtt. Meghuzogatta hosszú harcsabajuszát, megköszörülte torkát, aztán mutatójával bütykével óvatosan megkoppintotta az ajtó deszkáját s miután belülről kihallatszott a „szabad“, Cirok Balázs István belépett az irodába. Összecsapta öreg sarkait, aztán tisztelgett a főorvos előtt:

— Főorvos urnak alássan jelentem, bejöttem az irodába!

A főorvos ránézett az öregre:

— Maga kért engem a minap, hogy elkísérhesse a bolondot, ha majd akad a kórházban?

Cirok Balázs István alázatos szeme megrebbent:

— Igenis, én!

— Akkor hát készüljön kend. Holnap reggel utaznak Szombathelyre. Az éjjel megbolondult a Bagoly Ábris.

Öreg honvéd Cirok Balázs szeme felcsillant:

— Megbolondult?

— Meg az!

— No, hála Isten!

A főorvos mosolygott, Cirok Balázs István tisztelgett, aztán kikopogott az irodából, hogy felkészüljön a holnap nagy utra. Mikor a kenyértarisznyába becsomagolta a szükséges miegymást, leült az ágya szélére s amint üldögélt, egyszerre csak igen-igen füttyölös kedve kerekedett. És öreg honvéd, Cirok Balázs István füttyült, füttyült...

Két esztendeje volt már a rózsahegy-i megfigyelőállomáson, aztán Szent György napján lesz egy esztendeje, hogy nem volt odahaza szabadságon. Mert hát nagy csaták voltak, sok a sebesült, meg a beteg, nem igen adják a szabadságot. De most, hogy Bagoly Ábris az éjszaka megbolondult, így az ő révén mégis haza-keveredik valamiképpen. Mert a bolondkiséretre öt napot szoktak adni. Öreg honvéd, huncfut Cirok Balázs István kiszámította, hogy az utat meg lehet tenni három nap alatt, így aztán a megspórolt két napra elmegy haza családot látogatni. Ezért fohász-kodott fel hálátelt szívvel az Istenhez, mikor meghallotta, hogy Bagoly Ábris az éjszaka szerencsésen megbolondult.

Estére kelve, megkapta a bolondkiséretet igazoló mindenféle okiratot, aztán másnap reggel, miután a főorvos kioktatta és erősen a lelkére kötötte, hogyan viselkedjen, meg hogyan vigyázzon és el ne aludjon a bolond mellett, mert akkor nagy baj

lesz, a zubbonya mellzébebe dugta az iratokat, aztán Bagoly Ábrissal együtt felcsehelődött a személyvonatra.

— No, most már mehet a gőzkocsi!

Bagoly Ábris innét ült az ülésen, Cirok Balázs István vele szemben, hogy jobban figyelhesse a bolondot. Nem igen volt rá szükség. Bagoly Ábris jóra való bolond volt, még el is beszélgettek, mivelhogy Cirok Balázs István az orvos tanácsára azzal áltatta szegény fejét, hogy hazaviszi a falujába hosszú szabadságra.

Az idő mult, a vonat zakatolt, a telefonduccok csendes suhanással futottak az ablakok előtt. Öreg honvéd, Cirok Balázs István belefáradt a beszélésbe s minthogy az izgalomtól egész éjszaka szemhunyásnyit sem aludt, elálmosodott, ásitott egyet, aztán megint egyet, aztán pislogott és nézte a suhanó bokrokat, a fákat, a legelésző teheneket... Mintha nem is tehenek lettek volna, hanem libák. Az a bokor meg — nini! — nem is bokor, hanem a Jani gyerek, amint a hosszú ostorral tereli a libákat a tóba... Ahol a!... Még a szavát is hallotta, amint feléje kiáltott: Édesapám!

Pedig csak a vonat kerekei zakatoltak.

Cirok Balázs István viharverte arcán apró mosolyok táncoltak, nagy, bozontos szempillái laposabbakat pislogtak, egyszer aztán úgy maradtak, ahogyan lecsukódtak.

Cirok Balázs István úgy elaludt, mint az édestej.

Bagoly Ábris megmozdult, vigyor-gott.

Öreg honvéd, Cirok Balázs István meg huzta a lóbort, hogy csak úgy hangzott tőle a rozoga vasuti kocsi.

Bagoly Ábris szeme felcsillant, felállt, egy ideig mereven nézett az alvó öregre, aztán megzavarodott agyában furcsa gondolat támadt és az öreg felé közeledett.

A vasuti kocsi zötyögött, nyikor-gott, csikorgott és minden porcikája rázta az alvó honvédet:

— Ébredj, Cirok Balázs István! Menten megesz a bolond!

De Cirok Balázs István, ahelyett, hogy felébredt volna, még edesebben mosolygott. Hogyan is ébredt volna fel és hogyne mosolygott volna, amikor álomban éppen most ölelte a Vica leányát, a kisebbik leányát. A

HUSVÉTI HIT

Felhasad a piros hajnal,
Legendát susog a szellő.
Krisztus ad hitet a vénnek,
Gyermeknek is majd, ha felnő.
Asszonyok nagypéntek óta
Imádkoztak néma este,
De most hármás harang zugja,
Hogy feltámadt az Ur teste.
Barkavirágos kép előtt
Rebegik a Miatyánkot,
Magas trónon ülő Isten
A faluban hitet látott...
Látta templomjáró népem
És fehérhaju Anyámat,
Aki élete panaszát
Elkeszergi Máriának.
Mert néha alig van kenyér
És hogy megtört öregasszony,
Csak sirni tud a templomban,
Husvét napján mit tagadjon?
És lelke reszketve zokog,
Megcsékolja a keresztet,
Hisz' fiai és lányai
Élete tán ünnepkedtet...
A falu is vele érzi,
Hogy a lét ereje a hit,
Az Uristen azért küldött
Közénk a földre Valakit,
Hogy ezer bűneink miatt
Vérezzen el a keresztben:
De miértünk támadjon fel
És mindörökké szeressen.

GÁLL FERENC

...nagy boldogságtól csak úgy hullámzott a keble. A bolondkísérő irat ki-kandikáló széle szinte pattogott az oldalzsebben.

Bagoly Ábris megállt, az iratokra nézett, aztán — ahelyett, hogy megette volna az öreg komát — óvatos mozdulattal kihuzta annak a zsebéből a bolondkísérő iratokat, azokat a maga zsebébe gyűrte, aztán szépen visszatült az ülésre, mintha misem történt volna.

Ezalatt a vonat megérkezett Szombathelyre.

Cirok Balázs István vállára csapta a kenyérszakot, fejébe huzta a bakasapkát, aztán felsóhajtott:

— No, hála a mindenható egy Istennek, megérkeztünk!

Belekapaszkodott a bolond karjába, hogy el ne szökhesse, aztán megindultak a kórház felé.

Jó Cirok Balázs István szívében felörvendezett a gondolat:

— Leadom a bolondot, aztán holnap hajnalban odahaza leszek!

Patkós bakancsa vidáman kopogott a járdán.

A bolond sunyított.

Az ügyeletes orvos éppen a folyosón álldogált, amikor Cirok Balázs István megérkezett a bolonddal.

Cirok Balázs István összecsapta a bokáját, hogy a kenyértarisznya menten balra át-ot zötytyent a jobb oldalán és ugyanakkor tisztelt:

— Főorvos urnak alássan jelentem, bolondot hoztam!

A főorvos megkérdezte:

— Hol van a bolond?

Cirok Balázs István rámutatott Bagoly Ábrisa:

— Itt van! Ez az-e, könyörgöm!

Bagoly Ábris előlépett, ő is tisztelt:

— Főorvos urnak alázatosan jelentem, nem úgy van a dolog, ahogy ez az öreg mondja! — beszélt határozottan.

Az orvos nagyot nézett és Bagoly Ábris felé fordult:

— Hát hogyan van?

Most Bagoly Ábris az öregre mutatott:

— Hát úgy, — mondta ugyanakkor — hogy ű a bolond.

— Kicsoda?

— Ű!... Nem én!

Cirok Balázs István elvörösödött. Hát hogyné! Még őneki mondja ez a bolond, hogy bolond. Hozzá még a főorvos ur előtt, világos nappal. Na, — gondolta magában — ha nem volna bolond, úgy rútytente nékúpán, hogy menten megbolondulna! De hát a bolondtól sok mindent felvesz az ember, eszmélt rá Cirok Balázs és megvetéssel felvonta a vállát.

A főorvos azt hitte, hogy tréfát akarnak vele csinálni, ráordított a két emberre:

— Hát most melyikötök a bolond!

— Hát, ű! — mutatott rá Cirok Balázs István szörnyű megvetéssel a bolondra.

— De amhá nem igaz! — csóválta a fejét Bagoly Ábris öntudatosan és az öregre mutatott: — Ű az!

— Ijnye a jó mindenségit! — tört ki a tisztességtudó Cirok Balázs István erre a másodszori megvádolásra. Na, majd kiviláglik mindjárt, hogy ki a bolond! — a zsebéhez kapott és fölényesen szólt: — Itt vannak az iratok-e!

Elő akarta rántani az iratokat, hogy leleplezze a bolondot, de abban a pillanatban elsápadt. A bolondkísérő iratok nem voltak a zsebében.

— No, hol vannak az iratok? — türelmetlenkedett a főorvos, mikor látta, hogy az öreg nem mozdul, csak áll és áll.

Bagoly Ábris, a hivatalos bolond elhuzta zsebéből az ellopott iratokat

és nagy büszkén a főorvosnak nyujtotta:

— Itt van, e! — mondta nyugodtan.

A főorvos belenézett az iratokba, aztán ráordított az öregre:

— Hát akkor mit beszél kend! Hiszen maga a bolond, maga vén számár. A teremtésit kendnek!

Öreg honvéd Cirok Balázs Istvánal bukfcenet fordult a világ. Mindjárt tudta, hogyan kerülhettek az iratok Bagoly Ábrishoz. Kilofta a zsebéből, amikor aludt. De azt is tudta, hogy az nem elég, ha ő maga tudja az iratok sorsát, a főorvosnak is kellene tudnia. Amint így viaskodott magában, rettenetes gondolat csöppent az agyába: Ha nem segí magán, még utóbb megéri a csufságot, hogy őt magát fogják itt bolondnak, a bolondot meg eleresztik. Örökre rajta marad a nagy sérelem.

Aztán hegyibe még odahaza is megtudják.

— Ijnye a mindenségit neki!

Egészen beleizzadt a gondolatba. Tetézte a bajt az is, hogy a főorvos már hívta is az ápolókat s mikor az öregre mutatva, kiadta a parancsot, hogy vigyék a bolondostályra, öreg honvéd Cirok Balázs István rémületében olyan szabadulási tancot vitt végbe, hogy még a kényszerzubbonyt is ráadták, mert azt hitték, hogy kitért rajta a roham. Bagoly Ábrisa pedig ellátták az iratait a szükséges pecsétekkel és igazolásokkal, hogy a bolondot átadta, aztán utnak eresztették és hogyan, hogyan nem, másnap megérkezett Rózsahegyre. Ott egyenesen beállított a főorvoshoz és szabályszerűen jelentette:

— Főorvos urnak alássan jelentem, leadtam a bolondot. De igen sok bajom volt vele.

A főorvos majd hanyatt esett meglepetésében s mikor a szabályszerű igazolással ellátott és Cirok István nevére kiállított iratokat meglátta, azt hitte, hogy álmodik s egy heti lázas telefonálásba került, amíg végre a fura történetre világosságot derítettek.

Öreg honvéd Cirok Balázs István egy egész héti volt kényszerült bolond. De amikor kiszabadult a kórházból, meg is fogadta az egy élő Istenre, hogy többet nem vállalkozik bolondkíséretre, ha mindjárt annyi lesz is a bolond, mint a magas égen a sűrű csillag, mert józan magyar eszével megértette azt, hogy a mai furcsa világban nem mindig az a bolond, akit bolondnak tartanak, hanem legtöbbször az, aki szabadon jár-kel az emberek között.

NYÁRY ANDOR

Dunántul

Hol mézet és édes bort ont
A tündöklő nyár, hol bujó Bakonyt
Teremtett a sors a bus betyárnak,
Hol arany tóra tündérek járnak
Fürödni, hol virágot ráz a szél,
Hol a dombokon furulya zenél
És bárány alszik bársony ég alatt...

Hol csókot csatog a patakmalom,
Hol rege virít minden várvomon,
Hol búcsuzók járnak a szent hegyet,
Hol nótát cseng a zengő rengeteg,
Hol szarvast üznek kósza farkasok,
Hol regös köszönti a szent Napot:
Pannónia, szerelmesed vagyok!

SZÁMADÓ ERNŐ

Községi jegyző urak figyelmébe ajánlja
Tóth-Duto légoltalmi irány fény-
lámipát, légoltalmi
világító feliratokat
Tóth Miklós okl. gépészmérnök
Budapest, IV., Molnár-u. 12-14.
Telefon: 388-152.

A MAGYAR KATONA

Amikor a névtelen hősökről hallok, mindig az Örzse néni jut eszembe. Elmondom a történetét, mert ebbe a rovatba tartozik.

Az előző világháború harmadik nyarán szabadságon voltam ide-haza s valami fontos ügyben a szülőfalumba utaztam Somogyba.

Meglátogattam a jegyzőt is, aki régi jó barátom volt. Ő volt a falu postamestere is. Nem valami jó hangulatban találtam. Egy halványpiros tábortábor levelezőlapot forgatott a kezében és szomorúan meredt maga elé.

Amikor érdeklődni kezdtem, szótlanul nyujtotta át a lapot. Elolvastam és összefutottak előttem a betűk.

— Szegény Örzse! — sóhajtottuk egyszerre.

— És éppen most, aratás előtt!

— Ott a rozsuk, az árpájuk, búzánk lábbon s nincs férfi a háznál, csak egy élhetetlen, langaléta muszka, az is beteg, mert telezabálta magát éretlen gyümölcs-csel.

— Ne küldd el ezt a lapot az Örzsenek, majd aratás után is ráér megtudni a szomorú hírt. Hadd végezzék el rendben a munkát.

— Igen ám, de az ura már irt néhány nap előtt, hogy aratásra hazajön.

— És közben elesett...

A jegyző halkán válaszolta:

— Én is úgy gondoltam, hogy jobb lesz, ha aratás után értesítem az asszonyt.

Hirtelen gondolat villant át az agyamon:

— Jött-e onnan valaki haza a faluba, ahol a Ferkó szolgált?

— Miért?

— Hogy meg ne mondhasa az Örzsenek.

— Onnan senki se jött haza!

Azokban a napokban szomorú érdeklődéssel figyeltem az Örzse házatáját. Az asszony egyidős volt velem. Iskolatársam az elemiben. A faluban rendszerető, tiszta, dolgos asszonynak ismerték. Amióta pedig az emberét elvitték, ezekhez a tulajdonságaihoz a katonás pontosság és férfias akaratere is párosult benne. Nem is volt hiba a nagy aratási munka elvégzésében. Megfogta a kaszanyelet ő maga is, ha kellett. Rendbeszedte a nyavalygó muszkát. Beállította a tizenégyéves Mária leányát marokszedőnek, a surbankó Pista fiát kéveközőzőnek. És minden befejeződött annak rendje és módja szerint.

Vasárnap délután a házuk felé kerültem. Örzse a diófa alatt ült. ölében imakönyv, a tekintete a földre szegődött. Észre se vette, hogy jövök. Akkor rezzent össze, amikor megszólítottam:

— Messzejárhat a gondolatod, Örzse!

Felkapta a tekintetét. Láttam, hogy szikkadt könny ül a szemében. Ajka idegesen szorult össze. Nem felelt. Átnézett rajtam, mint a ködön és felhőn a közömbös pillantás. Mintha ott se lettem volna. Észrevétlenül távoztam, mint ahogy jöttem.

Másnap délelőtt a község házában voltam ismét, amikor Örzse belépett. Arca halvány volt, halkán köszönt.

— Mi járatban, Örzse? — kérdezte a jegyző.

— Kérdezném, hogy nem jött-e tábortábori lap?

Összenéztünk.

— Tábortábori lap? Miféle tábortábori lap? — faggatta a jegyző.

Az asszony halkán válaszolta:

— Az uram haláláról...

— Hát maga tudta?

— Már régen, még aratás előtt. A gencsi vásáron hallottam a Borbás Dénestől, aki onnan jött haza...

— És nekem nem mondta, — méltatlankodott a jegyző.

— Nem szóltam senkinek az aratás miatt. Nem akartam, hogy a munkánkban zavar álljon be.

A jegyző elfordult, nekem is hirtelen dolgom akadt az asztal alatt. A könnyeimet kellett letörölnöm. Bizony, bizony nagyon szíven vágott valami, amit ma sem tudok elfelejteni.

Mert nem is lehet.

MEZES JÁNOS

IGAZGYÖNGYÖK

Az Isten örök láng, amelynek szikrája mindnyájunkban ég. Keressd magadban és ha megtalárod, érdemes vagy az örök életre.

A mámor elhomályosítja a szemet. A könny megtisztítja.

A hegyeket csak addig látjuk magasoknak, míg alulról nézzük. Ha fent vagyunk rajtuk, már mi vagyunk nagyobbak.

(Nagy Lajos, Révfölöp)

Az életet, ha játék is, komolyan kell venni. A gyermekek akkor is komolyak, ha játszanak.

Egy kis mosoly

Biró: Magát a rossz társaság rontotta el, barátom!

Vádlott: Igenis kérem, folyton itt vagyok a törvénytörőn.

A várost néző idegen kérdezi a helybeli kisérőjétől:

— Mondja kérem, születtek ebben a városban nagy emberek?

— Nem kérem, itten csupa kis gyerekek születtek! — feleli a helybeli.

— Képzeld, Mácsi néni, pénzt kért azért, hogy nyárra átengedte nekünk a házat.

— No, erről ráismerek.

— Csakhogy mi nem adtunk neki egy vasat sem és nem is fogunk.

— Erről meg rátok ismerek.

— Rózsikám, én érted a világ végére is elmennék!

— Az is szép, de még szebb volna, ha a kedvemért ott is maradnál.

Biró: Egyedül követte el a lopást?

Tolvaj: Teljesen egyedül. Nem bízom én cimboráiban, mert tetszik tudni, manapság nagyon kevés a becsületes ember.

FLAMEX

hatóságilag engedélyezett

fa-lángmentesítő anyagra

kérjen ajánlatot.

„FLAMEX” fa-, textil-impregnáló és műszaki Kft.

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5.

Telefon: 316-069.

Uj könyv a mezőgazdasági munkásvédelemről

Szeberthy János földművelésügyi miniszteri titkár, több mint tizenöt kötet kitűnő szerzője: *Mezőgazdasági munkásvédelem* címmel új művel gazdagította szakirodalmunkat.

Kétségtelen, hogy a magyarság sorskérdéseinek egyik leghatalmasabbika a mezőgazdasági foglalkozások — ezek között is elsősorban a mezőgazdasági munkavállalók — szociális és gazdasági megsegítése. A mezőgazdasági foglalkozásu réteg életszintjének korszerű kialakításától függ nemcsak a mezőgazdasági munkavállalók gazdasági és szociális megsegítése, a magyarság életébe való bekapcsolása, hanem fogyasztóképes réteggé fejlesztésükön keresztül gazdasági életünk jövője is.

Vannak, akik a mezőgazdasági szociális kérdést egyedül a földkérdés megoldásától várják. Nem vitatható, hogy ez ma a legidősebb probléma. Azonban nem szabad felejtetni, hogy még a legradikálisabb földreform megvalósítása esetén is marad közel egymillió főnyi mezőgazdasági munkavállalói és törpebirtokos réteg, amelynek szociális viszonyait javítani emberi, társadalmi és nemzeti kötelességünk.

Szeberthy János elfogulatlan, tárgyilagos és a lehetőségekkel számoló munkájában a mezőgazdasági munkavállalói réteg időszerű kérdéseit veszi vizsgálat alá. Rendszeresen megtárgyalja mindazokat a problémákat, amelyek a mezőgazdasági munkavállalói réteg szociális megsegítését célozzák: így a munkabér, munkaidő, a nő- és gyermekmunka, a fizetések szabadság és szabaddiómozgalmak, egészségvédelem, társadalombiztosítás, munkanélküliség, munkaházak, munkásszakképzés, szövetkezetek, táplálkozás, a földkérdés, az érdekképviseletek, a közigazgatás elsősorban azok a kérdések, amelyeket a szerző vizsgálat alá vesz.

A *Közgazdasági Könyvtár* kiadásában megjelent, közel félezer oldalas, hatalmas tanulmány szerzője, akit eddigi irodalmi működése és hivatali beosztása alapján, a mezőgazdasági szociális kérdések egyik leghivatottabb ismerőjének tartunk, könyvével hasznos szolgálatot tett mindazoknak, akik a mezőgazdasági szociális kérdésekben a tisztánlátást, a megoldásokban pedig a járható utakat keresik. A könyvet teljes haszonnal forgathatják mindazok, akik a mezőgazdasági munkáskérdést megbízhatóan ismerni akarják. A könyv ára 8 pengő, kapható kiadói hivatalunkban a pénz és 70 fillér portóköltés előzetes beküldése mellett.

GAZDAÉLET

Április első hetében választ elnököt az Országos Mezőgazdasági Kamara. A földművelésügyi miniszter az Országos Mezőgazdasági Kamarához intézett leiratában elrendelte a kamara közgyűlésének összehívását. A közgyűlés feladata kizárólag a kamara elnökének a megválasztása. A közgyűlést a kamarához kirendelt miniszteri biztos hívja össze s azon az elnöki tisztelet a miniszteri biztos fogja betölteni. A közgyűlést április első hetében tartják meg.

Kéthetes borkezelési tanfolyam. Budafokon a Szőlészeti és Borászati szakiskolában április 1-én újabb kéthetes borkezelési tanfolyam kezdődik. A tanfolyamon résztvehetnek szőlősgazdák, vendéglősök, kocsmárosok, azok hozzátartozói és alkalmazottai, valamint azok, akik a borászat iránt érdeklődnek. Az előadások és gyakorlatok délután 3—7-ig tartanak. A tanfolyamra március 28-ig lehet jelentkezni a Magyar Szőlőszőlő, Vendéglősök és Kocsmárosok Országos Szövetségénél. (Budapest, VI., Csengery-u. 51.)

Németországban járt munkásvédelemreink figyelmébe!

Többeknek: Kérjük mindazokat az előfizetőinket, akik még mindig nem kapták meg a pénzüket, forduljanak reklamációjukkal ismét hozzánk, hogy azokat illetékes elintézés végett az Országos Központi Hitelszövetkezethez, vagy Németországba elküldjük. Mivel azonban naponta érkeznek reklamációk az OKH-hoz is és azok feldolgozása hosszabb időt vesz igénybe, szíves türelmet kérünk az elintézésig. Azok az előfizetőink, akik 1938. évi pénzüket reklamálják, legyenek szintén türelmekkel; mi minden levelet kiküldtünk Berlinbe, a mezőgazdasági munkásvédő irodába. Külön üzenetet ne várjon minden levélre, arra nincs időnk, de helyszüke miatt sem tehetjük, hogy mindenkinek külön válaszoljunk. A panaszokat azonban elintézzük. — **Kosztá Julianna, Hajdudorog:** Közölje munkástársainak nevét. Név nélkül nem lehet reklamációt érdemben elintézni. Kosztá Julia részére nem érkezett meg az általa megsürgétt összeg. — **Rácz Viktor, Berekböszörmény:** Rácz Viktor megbízásából saját részére átutalt RM 100 pengő ellenértékét 1939 október 14-én kiküldötte

az OKH a berekböszörményi hitelszövetkezethez. Rácz Viktor átutaltatott Rácz Mihály részére RM 40-et; kiküldötte az OKH 1939 augusztus 3-án. Egyéb küldemény nem érkezett. — **Kiss János, Kiskiráltság:** A reklamált összeg eddig nem érkezett meg. Ha e hó végéig sem kapja meg, forduljon kérsével ismét hozzánk. Elég ha közli, hogy mikor, mennyi összeget adott fel és kinek, továbbá a német munkaadó pontos címét. — **Patai János, Csongrád:** Megérkezett a kért összeg, Csongrádra, takarékbetétként kezelik. Forduljon a csongrádi hitelszövetkezethez. — **Vince András, Eszter és Varó Lajosné, Csökmő:** Nem érkezett eddig semmi. Kérését kiküldjük Németországba elintézés végett. — **Pozos Pál, Tiszanána:** Nem érkezett eddig semmi. Előbbi üzenetünk Önnek is szól. — **Daragó Pál, Hejőpapi:** Daragó Pál megbízásából „Daragó István Hejőpapi, Sajószögedi hitelszövetkezet” címére 1939 szeptember 20-án 263 RM ellenértékét kiküldötte az OKH. Eddig nem érkezett más összeg. — **Ernecz Margit, Budapest:** Az idén nem lesznek szerződötések.

A szövetkezeti értékesítés nagyvonalú eredményei

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége parlamenti szakosztálya legutóbbi értekezletén behatóan foglalkozott a szövetkezeti értékesítés kérdéseivel.

Somssich Gyula gróf, felsőházi tag, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete alelnök-vezérigazgatója nyitotta meg az ülést és beszámolt a szövetkezeti élet legújabb eseményeiről. Bejelentette, hogy Magyarország Kormányzója országlásának husz éves évfordulója alkalmából a Szövetségbe tömörült szövetkezetek százezer pengővel járultak a Horthy Miklós-alaphoz. Ismertette a földbérlő szövetkezeti mozgalom legújabb fejlődését, mely szerint

közel száz földbérlő csoport működik az országban 45.000 kat. hold területen, több mint 10.000 bérlő családdal.

A továbbiak során vázolta az egyes szövetkezeti központok szerepét az értékesítés terén és rámutatott arra, hogy a nagy szövetkezeti központok együttműködése segítségével sikerült megszervezni a gabona, az állat, a tej és bor értékesítést és a gazdának tenyészállattal, műtrágyával és részgáliccal való ellátását. Hangsúlyozta, hogy a szövetkezeti központok, a miniszterelnök ur törekvéseinek megfelelően a szövetkezeti formák társadalombiztosítását továbbfejlesztik és súlyt vetnek az egyéni jellegre, amely a falu sajátossága, valamint bekapcsolják a szövetkezeti munkába a falusi lakosság értékes, haladó rétegét.

Ezután Wünschir Firgyes dr., a Hangya alelnök-vezérigazgatója ismertette részletesebben a szövetkezeti értékesítés kérdését. Hangsúlyozta, hogy az agrárkérdés megoldása az értékesítésen kell hogy kezdődjék. Előadása során rámutatott azokra az óriási eredményekre, melyeket a Hangyában tömörült értékesítő szövetkezetek kitaró és szívós munka segítségével elérték és vázolta azokat a nehézségeket, amelyeket le kellett küzdeniük. A Hangya ma már megerősödött minden vonalon. Megszervezte

az állatértékesítést hizlalóistállók, sertésbizományosságok, konzervüzemek létesítésével,

továbbá a tojás és baromfi, a termény, a gyümölcs és szőlő, a toll, a kamilla és a paprika értékesítését. Visszatérítésként az elmúlt évben egymillió pengőt fizetett a Hangya tagjainak és az a törekvése, hogy minden faluban saját székháza legyen a Hangya-szövetkezeteknek. Erre a célra 12 millió pengőt adott kölcsön a Központ. A szövetkezetek az állam gerincét alkotják, nemzeti intézmények és a Hangya-szövetkezetekben tömörült 700.000 tag méltán kívánhatja, hogy a szövetkezeti intézmények legalább is egyenlő elbánásban részesüljenek.

A nagy érdeklődéssel és tetszéssel kísért előadáshoz Szentiványi József és Szakáts Pál országgyűlési képviselők szólaltak hozzá, elismerésüket fejezve ki a magyar szövetkezeti központoknak a mezőgazdasági értékesítés megoldására irányuló tevékenységükért.

Törvényjavaslat a népies állattenyésztés fejlesztésére

Megírta a Vasárnap, hogy Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter március 12-én benyújtotta a törvényhatósági állattenyésztési alapok létesítéséről szóló törvényjavaslatot, amely egészen új és az eddiginél szélesebb alapokra fekteti a magyar állattenyésztést.

Tudvalevő dolog, hogy

az ország állatállományának körülbelül a nyolcvan százaléka kiscsordák, törpebirtokosok és zsellérek kezén van,

tehát a mezőgazdasági kisemberek foglalkoznak túlnyomó részben állat-

tenyésztéssel. Arról, hogy az állattenyésztés színvonala szempontjából milyen nagy fontossága van a megfelelő apaállat beszerzésének, felesleges olvasóinknak érveket felsorakoztatnunk, de az sem szorul bizonyításra, hogy éppen a kiscsordatársadalomnak nem, vagy csak kis részben áll módjában megfelelő tenyészállatokat beszereznie, tehát az állattenyésztő kiscsordák a köztenyésztésre szolgáló apaállatokat veszik igénybe állatállományuk fejlesztésénél. A köztenyésztésre szolgáló apaállatok beszerzése — az 1894. évi XII. t.c. értelmében — a községek feladata.

Osztálysorsjegyet

TÖRÖKNÉL

vásároljunk

Nyereményhuzás már

április 6 és 9-én

Hivatalos sorsjegyárak:

Egész P 28.— Fél P 14.—
Nyegyed P 7.— Nyolcad P 3.50

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA
BANKHÁZ R.-T.

Budapest, IV., Szervita-tér 3.

Ez a rendszer a multban meg is felelt a szükségletnek, a törvény életbe léptetése óta eltelt közel félszázad azonban ezt a rendszert elavulttá tette; a községi és köztenyésztési apaállatok beszerzésének feladatát ugyanis a nehezebb anyagi helyzetben lévő községek és birtokosságok nem tudták megfelelően ellátni.

Az új törvényjavaslat ezért

a köztenyésztésre szolgáló apaállatok beszerzését törvényhatósági feladattá teszi és erre a célra törvényhatósági állattenyésztési alapok létesítését írja elő.

Bizonyos, hogy ez az intézkedés jelentős lépéssel fogja előbbrevinni hazai állattenyésztés szépen fejlődő ügyét s a törvényhatóságok a legnagyobb ügyszeretettel fogják ezt a fontos feladatkört ellátni.

Megindul a baranyai lókvitel. A földművelésügyi miniszter engedélyezte Belgiumba a hidegvérű lovak baranyai exportját. A belgiumi lókvitel elgyelöre augusztus végéig szervezték meg azzal a megszorítással, hogy a hidegvérű kancák és a melegvérű lovak kiszállítását külön erre a célra alakított bizottság jóváhagyásától teszik függővé. A Belgiumba irányuló lókvitel kivül ugy a törökországi lóexport 700 darabos kontingensébe, mint a Svájcba irányuló exportba is bekapcsolják a baranyai tenyésztőket. A kedvező hír nagy örömet keltett a baranyai gazdák körében, akik a mult év augusztusa óta tartó kviteli tilalom miatt érzékeny anyagi kárt szenvedtek.

Leszállították a frisstermelési tűzifa árát. Az árelenőrzés országos kormánybizotsa a frisstermelési tűzifa árát a budapesti árnál vagononként 40 pengővel alacsonyabban állapította meg. A kereskedők a frisstermelési tűzifa egyéb készleteiktől elkülönítve kötelesek tárolni és arról külön nyilvántartást vezetni. Az eladásoknál a frisstermelési tűzifa külön kell lemérni és a szállítójegyen is fel kell tüntetni a „friss” megjelölést. Az árkormánybizots rendlete április 30-ig marad hatályban.

Mozgalom a gypjuárak emelése érdekében. A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara (Miskolc) előterjesztéssel fordult a földművelésügyi kormányzathoz, amelyben elsősorban a gypjuárak 50 százalékos lineáris emelését kérte, mert a gypjuár-esésnek megnyugtató rendezése a juhtenyésztés jövedelmezőségétől el nem választható. A Kamara egyidejűleg a juhtenyésztés olcsóbbá tétele érdekében a juhtenyésztő gazdák részére kedvezményes abrak-fuvardíjak megállapítását, valamint kedvezményes áron elegendő mennyiségű abrak-takaromány rendelkezésre bocsátását kérte.

A FALUSI OTTHON

Az idei husvét korán köszöntöttünk, nincsenek pattanó rügyek a fákon s még az első tavaszi virágok, a hóvirág, ibolya is fázósan szunnyadnak a keményre fagyott földben. Nem lesz virág a husvétii asztalon s a legények ünnepelőjére kitzúve, bizony meg kell elégedniök a festett tojással is. De még a locsolkodással is óvatosan kell bánni az idén, nem lehet vödörrel, csöbrökkel szórakozni és csuromra áztatni a lányokat a kútnál, mert a jéghideg víztől olyan nyavalyát szerkezhettek, hogy pünkösdig is megérzik husvétii emlékül.

Nem lesz virág idén a husvétii asztalon, de nagyobb baj annál, hogy sok helyen kalács sem lesz. Hosszu és kegyetlen volt az idei tél, mennyit szenvedtek a hidegtől fütetlen lakásokban a nincstelenek, akiknek sokszor még egy tányérnyi meleg levesre sem tellett, hogy felmelegítsék vele meggémberedett tagjaikat. S betetőzi a nyomoruságot, hogy most, amikor már reménykedve vártuk a tavasz melegítő napsugarát, az ország nagy részét árvíz öntötte el, sokezer szegény család vált hajléktalanná, akiknek odaveszett kis állatállományuk s minden motyójuk is. Gondoljunk rájuk mindnyájan, akiket megkímélt az Uristen sujtó keze, mindenki adjon nekik, akiknek van miből, hogy meleg ruhát tudjanak adni gyermekeikre, legyen hová lehajtani a fejüket s meleg étel legyen valamennyinek asztalán s husvétii szent ünnepe. Kétszer ad, aki idejében ad, — ne felejtjük el — s hathatósabb hálaímat nem küldhetünk az Ég Urához, mintha az éhezőknek enni adunk, felruházunk a ruhátlanokat, s felebarátunk arcáról felszarítjuk a könnyeket.

Kánya Terézia

Aranyszabályok

Hogy a hurkát, sonkát, füstölt-húst és egyéb elteendő húsféléket a penész ellen megóvjuk, annak leg-egyszerűbb módja a következő: egy tál vízbe annyi sóat kell hinteni, hogy sűrű pép képződjék. Ezzel a péppel be kell kenni a penészes részeket. A penész azonnal eltűnik s pár nap múlva a sóoldatból a víz elpárolog s visszamaradnak a füstölt huson apró kristályok, melyek a penész további képződését megakadályozzák.

Egy indiai orvos mindennemű égésre a következőket ajánlja: egy kávéskanál teát egy kávéscsésze forróvízzel leforrázni s az ebbe mártott gézdarabbal borogassuk az égett helyet. A borogató vásznat nem kell újra levenni, hanem a tea-főzettel újra és újra nedvesítsük meg, mihelyt az száraz. Ezzel az eljárással még súlyos, ugynevezett harmadfokú égéseket is, sikerült eredményesen gyógyítani. A jótékony hatást a tea-főzetben levő cseresavtartalomnak tudhatjuk be.

Az ünnepi asztal

Tüdőtáskaleves. 1/2 kg csontot 2 liter megsózott vízben főni tesszünk. Ha egy óráig főtt, 1/2 kg levestörséget, sárgarépa, petrezselyem, 1/2 drb zeller, 1/2 drb kalaráb, 1 drb hagymát héjastól 2 dkg zsírban megpirítunk, a csontlehez hozzáadjuk, pár szem feketeborsal és még másfél óráig főzzük, aztán leszűrve, belefőzzük a tüdőtáskákat, amelyeket a következőképpen készítünk el: 15 dkg sertés- vagy borjúhúsdöt sósvízben puhára főzzük, húsdarálón megdaráljuk, 2 deka zsírban kevés apróra vágott hagymát, petrezselyemzöldjét párolunk, hozzáadjuk a darált tudót, só és borssal fű-

szerezve, ha eléggé párolódott, 1/4 kávéskanálnyi liszttel meghintjük, kevés vizet öntünk hozzá és ezzel töltjük meg a 13 dkg lisztből. 1 tojás és pár csepp vízzel gyurt, vékonyra kisodort tésztát és derelyéket készítünk belőle.

Báránysült. Másfélkilogramm fiatal bárányt egy darabban beöszünk, peccenyestőbe tesszük, amelybe előzőleg friss szalonnadarabkákat szétünk s a hus tetejére is tesszünk belőle. Kevés vizet öntünk a hus alá és gyakori locsolás mellett szép pirosra sütjük. Galambbegy-salátával díszített burgonyasalátát adunk

hozzá. Pompás húsvéti étel!

Pozsonyi kifli. 40 dkg lisztet, 18 dkg vaját vagy 14 dkg zsírt, kevés sót, 7 dkg cukrot eldörzsölünk. Hozzáadunk 1 dkg, 1 dl tejben feloldott élesztőt, 1 tojás sárgáját és esetleg tejet, hogy jól kinyújtható legyen. Kidolgozva, 1/2 cm vastagra kinyújtjuk, fánkszagatóval kivágjuk, nyújtófával még egyszer olyan hosszú darabra nyújtjuk 1 evőkanál diótöltelékkel beletéve, kicsit szétkenjük és kifliket formálunk belőle. A kifliket sütőlemezre rakva s felvert tojással megkenve, egy óráig kelni hagyjuk, aztán megsütjük. Diótöltelék: 20 dkg cukrot 1 dl vízben felfőzünk, kevés reszelt citromhéjjal ízesítjük, beleadunk 24 dkg tisztított, darált diót s ha tul-sűrű, kevés vizet. A töltelékkel hűtsük ki használat előtt.

A szőlő ültetése

Hazánk éghajlati és talajviszonyai mellett gyakorlati szőlősgazdáink arra a tapasztalatra jutottak, hogy a szőlőültetésre legalkalmasabb a tavasz, még pedig körülbelül az április közepétől május végéig esetleg június elejéig terjedő idő, azaz, mikor a talaj — főleg az altalaj — némiképen már felmelegedett.

A talaj melege főleg azért fontos, mert anélkül sem sima, sem gyökere-szőlővesszőn, sem szőlőoltványon a gyökérképződéshez vagy a már meglévő gyökerek továbbfejlődéséhez szükséges hegyszövet (callus) nem képződhetik kellő gyorsasággal és kívánatos mennyiségben.

Amennyiben gyökere-szőlővesszőt vagy oltványt ültetünk tavasszal, ez esetben ajánlatos azokat minél korábban elültetni, azonban ügyelven arra, hogy a még érzékeny gyökerecskéket a legkisebb fagy se érje.

Kívánatos, hogy az elültetendő szőlővesszők még ne legyenek nedvkeringésben.

A sima szőlővessző nagyon korai ültetése tavasszal nem indokolt, mert a hideg talajban az ültetés alkalmával készített friss metszlap az alsó büttyök választófalán (diafragmán) beparásodik, ahelyett, hogy minél több rejtett szemből, minél dusabb talpgyökér képződnek.

Olyan talajba — legyen az kötött vagy homok — amelyet frissen forgattak meg, gyökere-szőlővesszőt vagy oltványt ültetni nem tanácsos. A folytonosan üllepedő, süppedő talaj ugyanis a fiatal tőke gyenge, zsenge hajsza gyökereit egyenetlenül rántja magával, letépi azokat a főgyökerekről; így sebhelyek keletkeznek részben a talpgyökerek helyein, részben a gyökertörzsből kifakadó elsőrangú oldalgökök helyein. Ez a körülmény káros hatással lehet a fiatal tőke fejlődésére, később annak életképességére is.

Mit tegyünk a nyulak által megrágott fákkal?

A télen hosszú ideig hó fedte a vadak téli táplálékát, miért is a nyulak és őzek gyakran voltak a gyümölcsfa-ültetvények vendégei.

A nyulak a hóból kiálló fiatalabb gyümölcsfák törzsének sima héjában, az őzek ezen kívül a fakorona vesszőiben és rügyeiben találtak táplálékot. Ahol nem volt „nyulbiztos“ és az őzeket is kizáró elég magas kerítés, ott ezek az állatok igen nagy károkat okoztak. A kárvallott gazdák bánhatják bűnüket, hogy nem hallgattak tanácsunkra és nem kötötték be fiatal fáikat náddal, sással, tüskés vagy sima vesszővel.

Ahol a nyul a fák törzsét megrágták, a később beálló nagyobb kárt a következő eljárásokkal előzzük meg:

Ha a törzsön a héj csak itt-ott hiányzik, de a törzs körülgyűrűzve

nincsen, a seb felületét ojtóviasszal mielőbb kenjük be. A seben azonban ne vágóssunk semmit. Legfeljebb a szalagosan előálló héjszilánkokat vágjuk le. Így a nyilt seb a csupasz fatest megszáradása előtt gyorsan behegedhet. Ez azért fontos, mert a különben elszáradó fatest a később rá-növekvő hegyszövet alatt korhadni kezd s így már fiatal korától kezdődően belül korhadó, beteg, időelőtt pusztuló fa lenne még a kisebb nyul-rágásnak is a következménye.

Ha a nyul a törzsön a héját akár csak egy helyen is összefüggő gyűrű-alakban lerágták, a fa — legkésőbb kilombosodása után — biztosan elpusztul. A gyökérzet által felvett tápanyag ugyanis emiatt nem tud a koronába felhuzódni. A fa tavasszal nedv hiányában éhen pusztul. Ilyen esetben a fát legtöbbször kidobják és ujjal pótolják. Ez radikális, de nem a leghelyesebb eljárás. Az új oltvány beszerzése és ültetése költséggel jár. Számításba kell venni az új ültetés bizonytalan eredményét, valamint a várakozási időnek jóval nagyobb meghosszabbodása révén elő-álló kárt is.

Jobb az ilyen teljesen körülragott fa törzsét a rajta látható legelső gyűrűzés alatt elvágni, a vágás helyét pedig ojtóviasszal bekenni. Az így megmaradt csonkból tavasszal hajtások törnek elő, melyek közül a legerősebbet karó mellé kötözzük s ebből neveljük fel a fa új törzsét. A többi hajtásokat még fejlődésük elején, tőben levágva el kell távolítani. Így a törzsnevelés céljából meghagyott hajtás olyan erős növekedésű, hogy azt már az első nyáron a korona kívánt magasságában visszavághatjuk, sőt már az első évben a koronát képező oldalvesszőket is kinevelhetjük.

Ha nem vetünk nagy súlyt arra, hogy a fák törzse egyforma magas legyen, akkor az előbb említett eljárást a következőképpen egyszerűsítjük: a koronát nem az elmondottak szerint nevelt törzsön képezzük ki, hanem a csonkból előtörő 5—6 hajtásból.

Ha a korona vesszőit őz rágták volna meg, akkor erősebb sebészes esetén a vesszőket a seb alatt le kell vágni. Ha azonban az őz csak a rügyeket rágták le, a vesszőket a rajtuk épen hagyott legelső rügyig kell visszavágni.

A lucerna vetése és ápolása

Ujabb tapasztalatok szerint a lucernát legjobb tavasszal, még pedig március második felében vetni, még pedig védőnövénnyel nélkül. Ha védőnövénnyel vetjük, akkor e között a kis lucernapalánták igen gyengék maradnak s a védőnövénnyel learatása után a nyár tikkasztó hőségében is nagyon szenvednek. Ne higyük, hogy így az első évben semmi hasznát se látjuk a földnek: az egymagában vetett lucerna már az első év-

ben úgy megerősödött, hogy egy vagy két kaszálást szolgáltathat.

Nagyon fontos, hogy a vetőmag sárga, magas csiraképességű, gyommagmentes, különösen pedig arankamentes legyen. Itt nem szabad az olcsót keresni, mert az olcsó mag (aszottszemű, barna, gyomos, arankás) miatt 6—10 évig lesz ritka, gazos, hitvány a lucernásunk s így százszorosan elveszítjük azt a pénzt, amit a vetőmagnál megtakarítottunk.

Egy kat. holdra 10—12 kg magot számíthatunk, melyet 12 cm sortávolságra és 1.5—2 cm mélységre tegyünk a talajba.

Mihelyt a lucernanövények megerősödtek, fogasoljuk meg földjüket. A fogasolást minden tavasszal és ősszel meg kell ismételni. A fogas lehetősége a sorok közén járjon. Ha ennek ellenére gyomos foltok mutatkoznak lucernásunkban, akkor ezeket ne engedjük terjeszkedni, hanem ássuk fel és vessük be újból lucernával vagy herefü-keverékkel.

Ne öntözzük a lucernát trágyalével, mert ez sok gyommagot visz talajába. Nem kell a lucernának felültrágyázás, ha földjét a vetés előtt elláttuk kellő mennyiségű növényi tápanyaggal. Ez legjobban úgy sikerül, ha előveteménye alá állótrágyát adunk és a tavaszi vetést megelőző ősszel közepmélyen szántunk bele 2—4 q szuperfoszfátot, vagy Thomas-salakat, illetve Hungária-mészfoszfátot.

Vége jelentékenyen növeli az évi hozamot, ha a lucernát korán, a virágzás kezdetén kaszáljuk le. Így élénken sarjadzik újra. Tehát ne várjuk meg a virágzás teljét, mert így nagyobbak lesznek a rendek, de kevésszer kaszálhatjuk meg lucernásunkat és a tápérték is kisebb.

Ha a lucernásban rovarkártvevők (lucernabarkók, áptionok, bódék, vincellérbogarak, lucernapoloskák) mutatkoznak, akkor minél előbb fogdossuk össze őket a Pawlowszky-féle rovarfogó-kaszálással, vagy fogatos rovarfogó-készülékkel.

A bor utóerjedése

A tavasz érkezével felmelegszik a pince és a benne raktározott ujbort. Az ujbortban még jelenlevő nemes erjesztőgombák a további táplálkozásukhoz, működésükhöz és szaporodásukhoz szükséges meleghez jutván, új életre kelnek. Megindul az ugynevezett utóerjedés s a különben már csendesnek látszó bor elkezd „mozogni“.

Ez a folyamat különösen szőlőfakadaskor észlelhető legjobban. Innen származik az a régi közmondás: „Ha a szőlőtőke a hegyeken fakadni kezd, a pincében a bor megindul.“ Ez nem volna baj akkor, ha a fiatal bor már átesett az ősz vagy a tél folyamán az első fejtésen, azaz ha lekerült a seprőről. Tehát: ha az első fejtés nem történt volna meg, siessünk arra alkalmas, derült, száraz időben elvégezni, még mielőtt az erjedés megindulna, mert különben az erjedés folyamata alatt keletkező szén-savbuborékok felkavarják a seprőt és az egész hordó bort. A bor ennek következtében zavarossá lesz s ezt csak hosszas kezeléssel lehet majd tisztává tenni. Kellemetlen borhibáknak és borbetegségeknek is lehet ez okozója.

A faültetés távolsága földünk szélétől

A fáknak határmenti ültetését egyöntetűen szabályozza az 1938. évi, a hegyközségekről, valamint a szőlő- és gyümölcs-gazdálkodásról szóló törvény. Ennek 28. §-a szerint: „Szőlőben, szőlőskertben és gyümölcsösökben a szomszédos határtól (meggyétől) szőlőt, szedret és bokornövényeket 60 centiméternél, törpefát 2 méternél, bármilyen más fát 7 méternél közelebb ültetni nem szabad. Ez a tilalom a legfeljebb 1 méter magas sövényekre nem terjed ki.“

Szülők fenntartásához
nélkülözhetetlen a

SZÉN KÉNEG

Kérjen díjtalan ismertetőt
Magyar Szénkéngyár Rt
Budapest, V., Nádor-utca 21.

HIREK

Március 15. ünnepe

Hagyományos fényvel, a mai történelmi időkhöz méltó bensőséggel ünnepelte meg az idén a márciusi események évfordulóját az ország népe. A Felvidék ünnepeiről lapunk más helyén számoltunk be; Budapesten a Vigadóban és az Ereklés Országzászlónál voltak ünnepek; a Pátia Irók és Művészek Klubja társasvacsoráján Imrédy Béla ny. miniszterelnök, Kolosváry-Borcsa Mihály, a sajtókamara elnöke és vitéz leveldi Kozma Miklós ny. belügyminiszter mondtak ünnepi beszédet.

A székesfehérvári ünnepek ünnepi szónoka Hóman Bálint kultuszminiszter volt, Pápa Antal István államtitkár beszélt a márciusi eszmék mai értelmezéséről. Kiskunhalas szabadságünnepén Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter mutatott rá, hogy miként 1848-ban a feudalizmus, — a hűbériség eszméje — úgy ma a liberalizmus iparkodik megakadályozni a magyar lelkekben élő eszmék valórváltását.

A Kormányzó Ur ünnepélyes bemutatón kihallgatáson fogadta az új olasz követet. A Kormányzó Ur Öfömlőssége március 16-án ünnepélyes bemutatón kihallgatáson fogadta Giuseppe Talamo Atenulfi di Massanova marchese di Castelnuovo olasz rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert, aki ez alkalommal megbízólevelét nyújtotta át. Az üdvözlő és válaszbeszéd elhangzása után a Kormányzó Ur hosszabb beszélgetést folytatott az új követtel, majd annak kíséretében megjelenő Omero Formentini elsőosztályú követési titkár, Pier Simone Mattei tábornok, légügyi attasé, Arnaldo Garigioli ezredes, katonai attasé, marchese Farace és Raffaele Clementi követési titkár, Mario Sertoli sajtóattasé, Emilio Cacciolupi kereskedelmi attasé és Renato Romanini főhadnagy légügyi attasé helyettes tiszteletét fogadta.

Keresztelő Albrecht főherceg családjában. Március 16-án tartották meg ünnepélyes kiülsőségek között Albrecht királyi herceg és Katalin királyi hercegnő asszony múlt héten született leánygymekének keresztelőjét. Az ujszülött keresztanyja özv. Salm-Salm örökös hercegnő kiutazási nehézségek folytán Németországból nem érkezhetett meg idejében s ezért Gabriella királyi hercegnő helyettesítette nővérét a szertartásnál. A keresztelést szertartást Breyer István győri megyéspüspök végezte. A kis királyi főhercegnő a következő neveket kapta: Sarolta Izabella Mária Christina Katalin Eszter Pia. Albrecht királyi herceg azután villásreggelin látta vendégül az ünnepek résztvevőit.

Mailáth Gusztáv érsek halála. Mailáth Gusztáv Károly gróf érsek, volt erdélyi római katolikus püspök március 18-án délután a budapesti Vöröskereszt-szanatóriumban 76 éves korában meghalt. Mailáth Gusztáv Károly gróf négy évtizeden át volt Erdély katolikus püspöke és a román megszállás óta a kisebbségi magyar élet lánglelkű harcosa. Mailáth Gusztáv Károly munkásságának legmaradandóbb alkotásai a katolikus iskolák építése és fejlesztése s az ifjúság nevelése terén vannak. Püspöksége első napjaitól kezdve arra törekedett, hogy az erdélyi magyarok a Katolikus Státus iskoláiban hitvallásos nevelést kapjanak. A Katolikus Státus autonómiáját s ezzel számos iskolát, az erdélyi magyarság utolsó védőváltait sikerült megmentenie. Az iskolák ügy felkarolása mellett életének

másik nagy célja az igazi, tiszta, keresztény szociális gondolat hirdetése és elmélyítése volt. Az évtizedeken át folytatott fáradhatatlan munka megtörte Mailáth Gusztáv egészségét. Régebben szerzett szívbaja elhatalmasodott s néhány esztendővel ezelőtt pihenésre kellett vonulnia. Lemondott a püspökségről s Budapestre jött gyógykezelgetni magát. Most bekövetkezett halálával az utolsó évtizedek egyik legnagyobb, apostoli lelkű egyházfejedelmé szolgált a sirba.

Törhetetlen bizakodással nézzünk a jövő elébe. Jóleső érzés, ha mindennapi gondjaink mellett a jövő reményének is szentelhetünk egy csekély összeget. Az osztálysorsjáték mindenkinek módot nyújt — vagyoni viszonyaihoz mérten — helyzetének javítására. Az osztálysorsjáték, ha egyebet sem szolgálhatna, mint egy kis izgalmas játékot, mely kizökkent bennünket egyhangú életünkől, szuggesztív erejével kellemesebb hitbe ringat bennünket, növeli önbizalmunkat és reménységet nyújt, máris üdvös dolgot végzett. Hát még az a kitartó remény, hogy szerencsével még 100.000, 300.000, 400.000 pengőt, sőt szerencsés esetben 700.000 pengőt is nyerhet bárki, gyönyörű lehetőséget nyit az osztálysorsjáték játékosai számára.

Markó János, a hős elemelőt, kitüntette a belügyminiszter. Az esztergomi rendőrség vezetője most adta át a belügyminiszter 120 pengős jutalmát Markó Jánosnak, aki hat embertársa életét mentette meg hősiességével. Még 1938 október 7-én történt, hogy reggel erős gépfegyverroppogás verte fel az esztergomi Duna csendjét. A párkányi oldal betonfedezékéből tüzeltek a cseh katonák egy Esztergomból elindult csónakra. A csónak már két halottal és több sebesülttel uszott a hid alatt lefelé, amikor a parton tartózkodó Markó János beugrott egy cserkészcsónakba, halált megvető bátorsággal kivezett a vízre és a golyórcsóba csónakot a magáéhoz kötötte, majd visszavontatta az esztergomi partra. Bátor közbelépésével hat magyar ember életét mentette meg.

Ötven ételrecept ingyen. A földművelésügyi minisztérium közéleti közérdeklődés kiadványt bocsátott ki. A magyar néptáplálkozás címmel. A közhazsnu füzet mintegy 50 olyan étel leírását tartalmazza, amely az egyszerű háztartásokban is belföldi eredetű terményekből, főleg burgonyából, az újabb népszerűvé vált burisból, valamint tejfőlből és tejtermékekből készíthető. Ezek az olcsó és tápláló egytál-ételek minden háztartásban könnyen elkészíthetők és alkalmasak arra, hogy az egyszerű néposztályok étrendjét olcsó és egészséges ételekkel gazdagítsák. A földművelésügyi minisztérium díjtalanul küldi meg az érdeklődőknek „A magyar néptáplálkozás” című füzetet.

Rendelet a kóborkutya irtásáról. A földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, valamint a közigazgatási kirendeltségek vezetőihez a kóbor ebek vadpusztításának megvalósítása tárgyában. A miniszter körrendelete rámutat a még fennmaradt hasznos vadállomány megóvásához fűződő nagy közgazdasági érdekekre és felhívja a törvényhatóságokat, hogy a községek és városok külső határában felügyelet nélkül járó ebeket a mező-, erdő- és vadörök a legerélyesebben pusztítsák, a hatóságok pedig az etekintetben kiadandó intézkedéseket a legszélesebb körben sürgősen közhírré tegyék.

Az adóvétségek is közkegyelem alá esnek. A Kormányzó Ur országzászlójának huszadik évfordulója alkalmával kiadott kegyelmi rendelet ugyintézkedett, hogy általános kegyelem-

ben részesüljenek azok is, akik a lezárt évtizedek rendelkezései ellen vétettek. Ennek megfelelően a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki a legfelsőbb kegyelmi elhatározás végrehajtásáról, a jövedéki kihágások és szabálytalanságok tekintetében is.

Országos tangóharmonika-verseny volt a Vigadóban. Alig néhány hónapja, hogy megemlékeztünk a tangóharmonika ünnepélyes bevonulásáról a budapesti hangversenydobogóra: Marnitz Frigyes hangszerkereskedő megrendezte Magyarországon az első tangóharmonika-versenyt. Legutóbb pedig már 170 résztvevővel lezajlott a selejtező verseny, majd a döntő verseny keretében a zsűri megállapította a díjazást és diszhangverseny keretében felleptek a győztesek. A nagyszabású eseményt a Filmroda a Híradó részére felvette, a Rádió pedig közvetítette. Marnitz Frigyes, a verseny rendezője szerint, nagy erkölcsi és kulturális érték tulajdonítható minden versenynél. A zenei versenyek ösztönző hatással vannak a hallgatóságra. Remélhető, hogy zenekulturánk a tangóharmonika révén erős fejlődésnek fog indulni népiünk legszélesebb rétegében. A hivatalos zenészek között a versenyben első lett Tabányi Mihály, galyatetői zenész, az amatőrök között pedig Kürtös István hangszerkészítő segéd.

Országos Háziipari és Népművészeti Kiállítás. A Magyar Háziipari Központ az igazi háziipar bemutatása érdekében a m. kir. iparügyi miniszter támogatásával 1940 március hó 28-tól április hó 12-ig nagyszabású „Országos Háziipari és Népművészeti Kiállítás”-t rendez Budapesten, a gróf Csekonics-palotában (IV., Kecskeméti-u. 10—12.). A kiállítás előkészületei már hónapok óta folynak. A kiállítás időpontja egybeesik az Országos Mezőgazdasági Kiállítással, úgyhogy a vidékről a fővárosba utazók ezt a kiállítást is megtekinthetik.

Felemelték a nyersszesz beváltási árát. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági szeszfeldolgozásban termelt nyersszesz beváltási árát az új burgonyaárak figyelembevételével felemelte és ezáltal lehetővé tette, hogy az ideai rendkívüli időjárás miatt megfagyott burgonya szeszfőzés céljára megfelelő áron értékesíthető legyen.

Romániából nem szabad élő szarvasmarhát kivinni. A román külkereskedelmi minisztérium megsemmisítette több cégnek az élőállat kivitelre szóló engedélyt, amelynek alapján mintegy négyezer darab élő szarvasmarhát szállítottak volna ki az országból. A minisztérium egyidejűleg betiltotta az élő szarvasmarha exportját. Ezentúl csak a válogott állatok és huskészítmények kivitelét engedélyezik.

Hagymakivitel ellenőrző bizottság határozata. A hagymakivitel ellenőrzésére alakult Bizottság március 16-án ülést tartott, amelyen északi viszonylatban a vöröshagyma termelői árát korlátozták mennyiségre mm-ként 11.50 P-ben állapította meg. Egyéb viszonylatokban a régi ár felemelésére nincs mód. A fokhagyma ára változatlan; de II. o. fokhagymát a METESZ nem vásárol.

Hetvenegy halálos áldozata van egy bányarobbanásnak. Az észak-amerikai Ohio-államban levő Villov-Creek szánbányájában robbanás történt. A leomló földtömegek százötven bányászt maguk alá temettek, mintegy kétszáz bányásznak sikerült kimenekülnie. A bányába behatoló mentőosztagok kiásták a föld alá temett bányászokat, hetvenegy embert azonban már csak holtan tudtak napvilágra hozni. A mentési munkálatok közben két mentő életét vesztette.

A miskolci Mezőgazdasági Kamara állami burgonya-akció megindítását kéri. A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara számos helyről azt az értesülést szerezte, hogy a burgonya-vetőgumó a pincékben és a megnyitott vermekben megfagyott. Részben népelemezési szempontból, főképen azonban az elpusztult vetőgumók pótlása céljából a Kamara kérte a földművelésügyi kormányzatot, hogy egy nagyobbarányú állam burgonya-akció megindításával az e téren jelentkező szükségletek kielégítéséről gondoskodás történjék.

Uj 5 pengős bankjegyek

A Magyar Nemzeti Bank 1939 október 25-iki kelettel ellátott uj 5 pengős bankjegyeket bocsátott ki s a kibocsátást budapesti főintézeténél és fiókinézeténél 1940 március 18-án kezdte meg.

Az új bankjegyek hossza 120 milliméter, szélessége 53 milliméter. A bankjegy előoldalán leányfejkép látható, mellette kisebb kivitelben, a koronás magyar címer az angyalokkal. A bankjegy hátoldalán Tinódi Sebestyén szobrának képe látható, amelyet kétoldalt magyaros jellegű, hosszan elterülő harmas nyulvány övez. A fehér alapra nyomott rajz és díszítés barna, zöld, szürke, lila és vörös színekben játszik.

Egyszeri általános ellenőrző bejelentés lesz az országban

A belügyminiszter az egyszeri általános ellenőrző bejelentésekről rendeletet adott ki. A rendelet értelmében ellenőrző bejelentési kötelezettség alá esik: 1. minden 12—70 éves korban lévő (vagyis az 1870—1928. években született) magyar állampolgár férfi; minden 16—50 éves korban lévő (vagyis az 1890—1924. években született) magyar állampolgárnő; továbbá minden ebbe a korosztályba tartozó férfi és nő, akinek állampolgársága kétes, meg nem állapítható, vagy ezideig még nincs megállapítva; 3. minden külföldi állampolgár nemre és korra való tekintet nélkül, kivéve azokat, akik területenkivüliséget és személyi mentességet élveznek.

A bejelentéseknek a március hó 26-án 4 órakor fennállott állapotnak megfelelően kell megtörténnie, azon a helyen, ahol az illető személynek állandó lakóhelye van, ezenkívül azon a helyen is, ahol állandó lakóhelyétől távol az ország területén ideiglenesen tartózkodik. Arról a személyről tehát, aki március 26-án nem tartózkodik állandó lakóhelyén, két helyen kell bejelentést tenni. Az ország területén állandó lakással rendelkező, de az ellenőrző bejelentés idején az ország területén kívül tartózkodó személyt csak az ország területén lévő állandó lakásán kell bejelenteni.

Az ellenőrzést kizárólag az e célra szolgáló ellenőrző bejelentőlapon szabad teljesíteni. Az ingyenes űrlapokat lehetőleg március 20-tól 24-ig kell a polgármesteri hivatalokban, illetve a községi jegyzőségen igényelni.

Az ellenőrző bejelentést teljesíteni kötelesek: 1. a háztulajdonos vagy ennek megbízottja a házban lakó főbérletre, ezek hozzátartozóira és személyzetére; 2. a főbérlet albérlőire és ezek hozzátartozóira. A kitöltött bejelentőlapokat a községekben április 16-ig kell beszolgáltatni.

SPORTHIREK

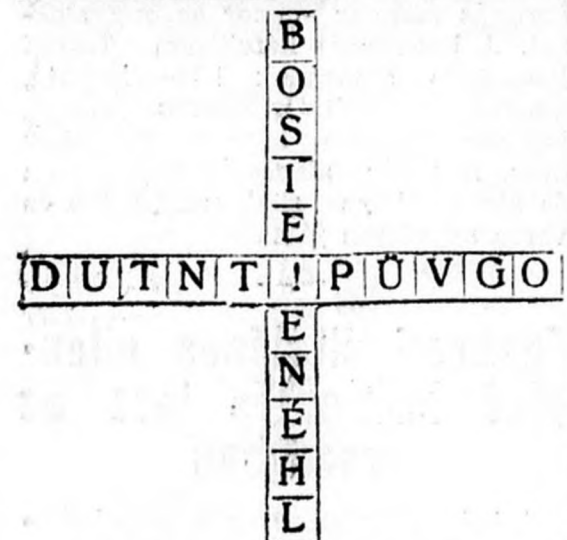
A legutóbbi labdarúgó bajnoki forduló nagy meglepetéssel végződött. Az Újpest 4:1-re megverte a Ferencváros együttesét. A vereség következtében a Ferencváros már nem lehet bajnok. A többi eredmények: Hungária—Kassa 6:0, Kispest—Bocskai 3:0, Gamma—Törekvés 2:2, Elektromos—Taxi 4:2, Haladás—Szeged 2:0.

A bajnokság állása: 1. Hungária 31 p.; 2. Újpest 26 p.; 3. Kispest 24 p.; 4. Ferencváros 24 p.; 5. Törekvés 22 p.; 6. Szeged 21 p.; 7. Elektromos 21 p.

A kassai hegyekben megtartott 50 km-es sifutó bajnokságot Hulényi (MAC) nyerte. A volói sísancon Ványa Pál (UTE) 48 métert ugrott. Az ugyanakkor megrendezett katonai síversenyen a tisztek csoportjában Szélepcsényi hadnagy, az altiszteknél Takács őrmester, a legénységi versenyben Krigovszky tizedes győzött.

Az Énekes István emlékversenyen vécsi, lengyel és svéd ökölvívók is résztvettek. Főlényben a magyarok voltak. Csak a svéd Tandberg győzött Szolnoki ellen. Az Agren—Mándi, Frigyes—Bondi mérkőzések döntetlenül végződtek.

TALÁLJA KI!

A levelezőlapra írt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V. Bátor-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkészve érkező megfejtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom: néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előfizető táborunk tagjai és előfizetést díjhátralékuk nincs. A Találja ki! eredményét a 15-ik számban közöljük. A 9-ik számban között Találja ki! megfejtése:

Novara, Tengernagy, Háború és béke, Mátyás, az igazságos, Kábel, Holló, Gyimes — szavak betűiből:

NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓS HUSZ ÉVE KORMÁNYZÓNK

Beérkezett huszonhárom helyes megfejtés. Könyvjutalmat küldtünk Szepesi Károly (Szeged) és Pál Ferenc (Ungvár) előfizetőink címére.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:
o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oá. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

Március 24., vasárnap: Békés ok., Füzeggyarmat oák., Nemesdéd oák., Tiszaföldvár oák. — Március 25., hétfő: Gödöllő oák., Gödre oák., Kapuvár oák., Martonvásár oák., Ócsa oák., Tiszaföldvár oák., Zsámbok oák. — Március 26., kedd: Bácsbokod oák., Balatonlelle oák., Balkány oák., Bükkösd oák., Csurgó oák., Dombóvár oák., Dunaföldvár oák., Fertőszentmiklós oák., Gyömrő oák., Hédervár oák., Kehida oák., Kercseliget oák., Kőröshegy oák., Köveskál oák., Marcell oák., Martonvásár ok., Mozsgó oák., Nagyberki oák., Nemesbócsa oák.,

Németboly oák., Pápa oák., Rédcis oák., Ricse oák., Tata oák., Törökkopány oák., Vác oák., Vásárosmiske oák. — Március 27., szerda: Dunaföldvár ok., Jászberény oák., Pápa oák., Porcsalma oák., Tata ok., Tiszakarád oák., Velence oák., Véménd oák. — Március 28., csütörtök: Dég oák., Devescer oák., Erdősokonya oák., Gyulaj oák., Kapuvár há., Keszthely oák., Nagycenk ok., Nyirbátor oák. — Március 29., péntek: Nincs vásár! — Március 30., szombat: Cibakháza oák., Felsőseged oák., Szekszárd h. se., juh és borjú felj-sal.

A törvényhatóság első tisztviselője egyes vásárok határnapját közszükséglet által indokolt esetben kivételesen áthelyezheti, illetőleg a teljesen elmaradt vásárok helyett pótvásárt engedélyezhet, a fent közölt adatokban tehát kivételesen változások történhetnek.

Arany- és ezüstpénzek ára 1940 március hó 18.

Ezüstpénzek: 1 drb. egykoronás 48 fillér; kétkoronás 96 fillér; ötkoronás 2 pengő 40 fillér; régi egyforintos 1 pengő 20 fillér.

14 karátos tömörarany grammonként 5 pengő 50 fillér.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

N. K., Toponár: Ön 1933 december 1. óta előfizetőnk; előfizetését 1940 május 31-ig rendezte. Üdvözlét. — W. I., Mezőberény: Panaszos sorait nagy megértéssel olvastuk. Amint a „Vasárnap” megírta, hamarosan megállapítják a mezőgazdasági munkabéreket és természetesen azok is ezt a munkabért fogják kapni, akik esetleg kevesebb bérral szegődtek el. Ismétljük, a felajánlott bér elfogadásával senkit nem érhet veszteség; a munkaadóknak visszamenőleg kell majd megfizetniük a megállapított bért. Üdvözlét. — Oravecz Mihály, Tótkomlós: Örömmel értesültünk hazafias magatartásáról, amellyel kifejezésre juttatta azt a meggyőződését, hogy mindenkinek szeretnie kell azt a rögöt, amely neki és családjának kenyeret terem. Ebben a szellemben nevelte fel kilenc gyermekét, akik közül heten fiúk. Reméljük, hogy valamennyinek sikerül megfelelően elhelyezkednie. A lapot Újpestre is megindítottuk. Meleg szeretettel köszöntjük családjával együtt. — D. F., Dombegyháza: Kérdésére, sajnos, nem válaszolhatunk; írja meg mindazt, amit nekünk írt, a „Rádió” igazgatóságának, (Budapest, VIII., Sándor-u. 7.) válaszbélyeggel ellátott levélben. — Sz. F., Ujlady: Kérdésére a „Hangya Központ” közvetlenül fogja a részletes tájékoztatást megadni.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, III. 24.:

8: Ébresztő. Szózat. Hanglemezek: 8.45: Hírek. 9: Református, 10: Róm. kath., 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás és vízállás. 13.30: Hangversenyzenekar. 13.10: „Rádiókrónika.” 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: „Időszertü gazdasági tanácsadó.” 15.45: Cigányzene. 16.30: Közművelődési előadás. 17: Hírek. 17.15: Katonazene. 18.20: „Szinésztréfák.” 18.45: Hangképek a husvétl nemzetközi labdarúgó-tornáról. 19.15: Hírek. 19.25: Elbeszélés. 19.45: Hegedű. 20.15: Sporteredmények. 20.25: „Az orfeumtól a hangosfilmig.” 21.40: Hírek, időjárás. 22.10: Cigányzene. 23.20: Táncclemezek.

HÉTFŐ, III. 25.:

8: Ébresztő. Szózat. Hanglemezek: 8.45: Hírek. 9: Unitárius, 10: Róm. kath., 11.15: Görög-katolikus istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás. 12.30: Operaházi zenekar 13.45: Hírek. 14: Cigányzene. 15: Csevegés. 15.30: Hanglemezek. 16.30: Felolvasás. 17: Hírek. 17.15: Hárfá. 17.35: Istenes versek minden földrészről. 18.10: Magyar nóták. 19.05: Sporteredmények. 19.15: Hírek. 19.25: Harmenikaszámok. 19.40: „Süt a nap.” Vigjáték. 21.40: Hírek, időjárás. 22.10: Hangfelvétel. 23.25: Cigányzene.

Rendszeres hétköznapi műsorszámok

6.45: Torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Felolvasás. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. Időjárás. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, időjárás. 14.30: Hírek. 14.45: Műsorismertetés. 15: Árfolyamok, piaci árak. 16.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17:

Hírek szlovák és magyar-orsz nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 0.05: Hírek.

KEDD, III. 26.:

12.10: Hegedű. 12.55: Ének. 13.30: Szalonzene. 16.15: Előadás. 17.15: Cigányzene. 18.30: Táncclemezek. 19.25: Egyetemi énekkarok. 19.55: Régészeti előadás. 20.20: Hangversenyzenekar. 20.55: Przemysl negyedszázados évfordulója. 22.10: Cigányzene. 23.20: Hanglemez.

SZERDA, III. 27.:

12.10: Hanglemezek. 13.30: Beszkártnézetek. 16.15: Diákkéltára. 17.15: Szalonzene. 18.05: „Égések és forrázások.” 18.25: Cigányzene. 19.30: Operaházi előadás közvetítése: „Bánk bán.” Zenéjét szerzte Erkel Ferenc. 20.35: Külligyi negyedóra, hírek. 23.20: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, III. 28.:

12.10: Zongora. 12.55: Ének. 13.30: Cigányzene. 16.15: Ruszlin műsor. 17.15: „Kertészeti időszertü tanácsadó.” Horn János kertészeti igazgató előadása. 17.45: Melles - zenekar. 18.30: Berlini levél. 18.45: Hanglemez. 19.25: „A debreceni lunatikus.” Vidám történet. Irta Jókai Mór. 21.05: Orgona. 22.10: Cigányzene. 23.25: Táncclemezek.

PÉNTEK, III. 29.:

12.10: Postászenekar. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákkéltára. 17.15: Hanglemezek. 18.10: Cigányzene. 18.55: Részletek Babits Mihály Dante-ordításából. Előadja Táray Ferenc. 19.30: Operaházi előadás közvetítése: „A büvös vadász.” Regényes dalmű. Zenéjét szerzte Weber. 20.20: Hírek. 21.40: Hírek. 23.20: Cigányzene.

SZOMBAT, III. 30.:

12.10: Szalonzene. 13.30: Hanglemezek. 16.15: Előadás. 17.15: Postaműszaki előadás. 17.40: Katonazene. 18.20: „A magyar föld kincsei.” Közvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállításról és Tenyészállatvásárról. 18.50: Légvédelmi előadás. 19.25: „A magyar nótá.” 20.40: Hanglemezek. 22.10: Táncczenekar. 23.20: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, III. 24. 11: Cigányzene. 12.05: Levente féltára. 15: Operaházi előadás közvetítése: „János vitéz”. 16: Néhány szó a „János vitéz”-ről. 17.10: Néhány szó a „János vitéz”-ről. 18.20: Táncczene. 20: Hírek. 20.25: Hanglemez. 21.30: Előadás. 22: Időjárás. — Hétfő, III. 25. 11.15: Szalonzene. 18.30: Előadás. 19: Hanglemez. 19.30: Felolvasás. 20: Hírek. 20.25: Katonazene. 21.40: Időjárás. — Kedd, III. 26. 17.30: Ruszlin műsor. 18.30: Mezőgazdasági félóra. 19.25: Francia nyelvlecke. 20: Hírek. 20.25: Előadás. 20.55: Hanglemez. 21.50: Időjárás. — Szerda, III. 27. 18.45: Olasz nyelvoktatás. 19.40: Előadás. 20: Hírek. 20.25: Táncclemezek. 21: Felolvasás. 21.30: Cigányzene. 22.10: Időjárás. 22.15: Hanglemezek. — Csütörtök, III. 28. 16.15: Hanglemezek. 17.15: Zongora. 18.45: Angol nyelvoktatás. 19.30: Ének. 20: Hírek. 20.25: Szalonzene. 21.20: „Védekezés a kigyóméreg ellen”. 21.50: Időjárás. — Péntek, III. 29. 18.45: Gyorsírás. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.25: Hanglemezek. 21.25: Előadás. 21.45: Időjárás. 21.50: Rendőrszenekar. — Szombat, III. 30. 17.15: Hanglemezek. 17.45: Mezőgazdasági félóra. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.25: Hanglemezek. 21.35: Időjárás.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÓZSDE

Készárupiac. Buzza: tiszavidéki, felsőtiszai, duna-tiszaközi, fejmegyei, dunántúli és kisalföldi 77 kg-os 20.25, 78 kg-os 20.75, 70 kg-os 21.05, 80 kg-os 21.25. Rozs: pestvidéki 16.30—16.55, más származású 18.50—16.75. Sörárpa: kiváló 22.60—22.85, prima 21.60—21.85, sörárpa 20.60—20.85. Takarmányárpa: Ia 65—66 kg-os 18.30—18.55, középminőségű 17.80—18.05. Zab: középminőségű 20.60—20.85. Kukorica: tisztántúli állományról 21.30—21.45, egyéb állományról 21.15—21.30.

Magpiac. Árak helyi vidéki vasútállomáson 100 kg-kint minőség szerint: lucernamag, nyers, arankás 240—260, fehérbárcs, budapesti paritásában 300—310, löhermag, nyers, arankás 145—168, ólomzárólt, budapesti paritásában 205—215, biborhere 80—86, szöszösbikkony 54—60, tavaszi búkköny 42—44, köles, fehér, budapesti paritásában 37—40, vö-

rös, budapesti paritásában 35.50—36.50, csillagfűrt, fehér, laposmagnu 21—22, borsó, sterilizált, Viktória 55—60, expressz, sterilizált 45—48, lencse, nagy, sterilizált 36—47, közép, sterilizált 27—33, kicsiny, sterilizált 23—26, dunai szokványbáb 30.50—31.25, gömbölyű fűrbáb 33—35, uradalmi kék mák 140—145 P.

Abraktakarmány. Árak métermázsánként. Budapesten: Árpakorpa 13.25, borsóhájt 18.25, buzakorpa 14.50, napraforgópogácsa 14, lenmagpogácsa 16, lók-magpogácsa 16, kókuszpogácsa 14.50, repcepogácsa 11, szárított répaszelet 12.60, rozskorpa 14.50, buzatakarmányszit 14.05, melász 10, halliszt 45 pengő.

Takarmány. Árak métermázsánként pengőben: rétiszéna Ia 9.50—10.10, IIa 8—9, IIIa 6.80—7.75, lucernaszéna 12—12.10, rozsszalma 4—4.20.

Vágómarha. Árjegyzés elősúlyban: bika, magyar IIa 58—60, IIIa 53, tarka Ia 71—75, IIa 58—70, IIIa 42—58, ökör, magyar IIa 62—78, IIIa 40—54, tarka, kivételesen 102, tarka, IIa 60—80, IIIa 38—54, tehén, magyar, Ia 74, IIa 60—71, IIIa 48—50, tarka, Ia 74—82, kivételesen 88, IIa 54—73, IIIa 37—53, bivaly 14—26, növendék 40—73, ki-csontozni való 14—36 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és jármosókrök. Ia, belföldi jármosókrök és beállítani való tinó (tarka) 580—650 kg-os 70—75, Ia belföldi jármosókrök és beállítani való tinó 500—580 kg-os 62—70, Ia belföldi jármosókrök és beállítani való tinó (fehér) 70—75, 1½ éves üsző 66—72, 1½ éves tinó 68—72, fiatal friss fejűstehén 80—95 fillér kg-ként, elősúlyban.

Ló. Árak: Csikó 55, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 500—900, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 310—600, alá-rendelt minőségű ló 70—300, vágóló 30—360 P. darabonként.

Sertés. Árak: Ia uradalmi 123—126, IIa uradalmi 121—122, Ia szedett 120—127, kivételesen 130, IIa szedett 108—116, IIIa szedett 96—106, Ia öregsértés 110—116, IIa öregsértés 90—104, angol főkésértés 122—125, Ia angol sonkasüldő 110—124, IIa angol sonkasüldő 100—108, süldő 86—96 fillér kg-ként, elősúlyban.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 170—172, sózott 176—200, füstölt 200—240, hajt 188, tepertő 180—240, sertészsír, helybeli 180 fillér kg-ként.

Juh. Exportra páronként 80 kg feletti prima minőségű ürű, gyaplyával 65—70, exportra 80 kg feletti anyabirka 55, tenyészanyajuh, fésűs 60—70 fillér kg-ként, darabonként 3 kg súlylevonással. Belföldi ürű, I. osztályú 48—56, belföldi anyajuh és II. osztályú ürű 36—46, belföldi bárány (10—12 kg-os) 40—56 fillér kg-ként, elősúlyban.

Baromfi és tojás. Élt baromfi: Tyúk 270—420, csirke, rántani való 150—240, sülti való 220—350 fillér darabonként. Leölt baromfi: Tyúk 180—220, csirke, rántani való 180—350, sülti való 180—350, káppan hizott 210—280, ruca hizott 200—250, lud hizott 200—240, libamáj nagy 600—1000, kicsi 300—600 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 9—11, apró 8—9 fillér darabonként.

Vad és vadhus. Szarvascomb 240—280, gerinc 360—400, lapocka 140—180, többi része 40—120, őz gerinc 350—420, comb 240—280, többi része 40—120, vaddisznó gerinc 240, comb 240, többi része 40—120 fillér kg-ként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 240—500, csuka 200—360, ponty 200—240, kárász 120—180, compó 120—180 fillér kg-ként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefő-főzött tej 10—12, aludttej 80, tejszín 220—240, tejfél 120—130 fillér literenként. Centrifugált vaj 370—420, fésző-vaj 320—360, tehénturó sovány 60—80, juhturó 200—250, kevert turó 160—200, trappista 200—280 fillér kg-ként.

Gyümölcs. Alma 50—160, aszaltszilva 100—150, szilva 80—140, gyümölcsíz 120—240, dió keményhéjú 120—130, dióbél 340—440, mogyoróbél 320—400, héjazott mandula 400—440 fillér kg-ként.

Szesz. Az egyedülszágnál az összes szesztelekesség forgalma rendes keretek között mozgott és az árak nem változtak.

Gyümölpálinka. A törkölypálinka 3.60—3.90, a seprópálinka 3.80—3.90, a szilvópálinka 4—4.20, a barackpálinka minőség szerint 5.70—6, az operpálinka 4.20—4.40, a borpárlat magassfoku 5.60—5.80, alacsonyfoku 5.40—5.50, avinálást célokra 3.50—3.60 pengőig terjedő áron kelt el 10.000 literfokonként III. táblázat szerint + 3% forgalmiadó.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.